

TUDJA

azt manapság mindenki, hogy a legrégebb időtől származó viszketegségi bőrbajok és izzadás ellen csak az: «**Erényi Ichthyol Salycil**» bizonyult teljesen megbízhatónak. Ki tudja,

HOGY

hány viszketegséges emberhasználná szívesen az «**Erényi Ichthyol Salycil**»-t, ha birtokában lenne ennek a hirdetésnek;

NINCS

olyan lény a világon, aki megtűri arczon, kézen, vagy a test bármely részén a bőrbántalmat. Igaz, hogy akadtak ezelőtt

KÖZTÜNK

egyesek, akik lábizzadásban, kézizzadásban, hónaljizzadásban szenvedtek és mit sem tettek ellene. Ma

MÁR

vége ennek az időnek. Mert a valódi «**Erényi Ichthyol Salycil**» néhány nap alatt tökéletesen megszabadítja az embereket a fent leirt kellemtelen bőrbántalmaktól;

SEMMI

sem bántja az emberiséget annyira, mint a viszketegség, bőrbántalom, kipállott testrész, hónaljizzadás, lábizzadás és az ezekhez hasonló bőrbajok. Éppen ezért rendeljen egy nagy doboz eredeti: **Erényi Ichthyol Salycil**-t. **Ára 3 K.** Főraktár: **Diana-gyógysz., Bpest, Károly-körút 5.**

– Ön
puderozza
magát?

Igen!

50

Amióta Magyarországon is

fillérért árúsítják a híres

DIANA PUDERT,

azóta minden nap szívesen használok pudert, mert a

D puder: a legkellemesebb illatú pudert
I puder: a világ legfinomabb pudere
A puder: a legártalmatlanabb pudert
N puder: az arc-, kéz- és hónaljizzadást megszünteti
A puder: a szeplők és pattanások láthatatlanok
A puder: az arcon gyönyörűen tapad
A puder: az egész arcot előkelően mattá teszi
A puder: mint finom hintőport, az egész világon használják

Postán a legkisebb megrendelés 6 doboz Diana-puder 3° – Kor.-ért utánvétellel.

Magyarországi főraktáros:

Erényi Béla

gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

Ugyanitt megrendelhető:

Diana-krém, Diana-szappan, kézápoló és szépitőszert

50 fillérért

KINEK

van igaza? Annak-e, aki 44 fillérért vesz egy valódi Diana-sósorszeszt, vagy ki ugyan-ezen összegért vesz egy Diana-sósorszesz utánzatot.

VAN-

nak emberek, akik évek óta a valódi Diana-sósorszeszt mint étvágygerjesztőt cukorra cseppentve mint elsőrendű házi-szert használják. Ezeknek

IGAZA?

illetőleg igazuk van, mert azt mondják, hogy: a mi biztos – az biztos! E mellett még mint legjobb maszirozószert használhatják hülési fájdalmaknál.

DE MOND-

ják azt is, hogy a leghevesebb fogfájást is megszünteti.

EGÉSZ

kötet köszönőlevél igazolja, hogy munkás emberek, irodai alkalmazottak, szellemileg megterheltek egyének, úgy napközben, mint lefekvés előtt masziroztatják Diana-sósorszeszsel fáradt tagjaikat. Kicsi, nagy férfi, nő,

PÁRTATLANUL

szegény és gazdag egyaránt felsóhajt: Diana-sósorszesz első segítség a házban.

44 filléres üvegekben az egész országban mindenütt kapható.

Vigyázzon jól a hamisítványokra.

37. SZ. 1912. (59. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, SZEPTEMBER 15.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
Ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is esatolandó.

A TRÓNÖRÖKÖS LAKÁSA MEZŐHEGYESEN A NAGYGYAKORLATOK ALATT. — Jelfy Gyula felvétele.

ROZSDA

Irta Szende-Dárday Olga.

Oh igen, mehetne; de össze lehet-e hasonlítani egy kaszinó feszelen kényelmét, egy asztaltársaság kedélyes vigágát az ilyen, rendezés szomorú, szűk otthonokban tett látogatásokkal? A hol csupán saját életének unalmát cseréli ki egy másikéval?

Érted már most, hogy mi viszi az embert arra, hogy keresen magának valakit, a kivel ezeket a néma üres estéket eltölthesse? Egy férfit, a ki egy kis levegőt hoz a világból, a kivel elbeszélgethet, másról is, mint csak apró családi és háztartási eseményekről, a kivel eltoltheti az oly végtelen szomorú vasárnap délutánokat. Mehet vele színházba, hangversenybe, tavaszszal ki a szabadba.

Érted már most, hogy miért vesz az ember magára inkább minden eshetőséget? Miért teszi ki magát annak, hogy családós, fájdalom érje?

Mert minden jobb a világban, mintha azt kell mondanod magadban: «Minek is keljek fel ma? Csak azért, hogy holnap ismét lefeküdjek? S a ma és holnap között nem lesz egyéb, mint huszonnégy óra különbség...» Nem, Rita, hidd meg, inkább a legkegyetlenebb szenvedés, mint így morzsolni le az életet, szürkén, tompán, mint egy élőhalott.

Rita meglepetve nézett fel Boriskára, a ki beszédje hevében felugrott s most ott állt előtte, magas, erős alakját kiegyenesítve, fejét hátravetve. Okos, szürke szemében annyi életkedvel, erős piros szája körül annyi energiával.

— Irigyeltek Boris... bámullak és irigyeltek. Rita meleg impulzussal odanyújtotta mindkét keskeny fehér kezét örömben elpiruló barátjának.

A két leány egymás nyakába borult s hozsazsan, némán összeölelkeztek.

Automobilpöfögés és esengetyüberregés zavarta fel őket. A leány bedugta fejét az ajtón.

— Kérem, Marmorstein báróné és Kaiserne méltósága várnak a szalonban.

Boris az órájára nézett.

— Ahá, már jönnek az én automobilon báróném szépülni. És milyen pontosak. Hja, noblese obligé.

Rita a falórára nézett.

— Oh, már négy óra! Agatha már bizonyára elutazott s én nyugodtan elmehetek a mamához.

Gyorsan feltüzte kalapját és még egy hatalmas kézzel szorította a kezét, gyorsan távozott.

Rövid útja alatt egész különös gondolatok foglalkoztatták. Tüdőtt azon, hogy miért sikerült Borisnak az, a mire ő is legjobban vágyott. Önállóság és önálló kereset.

— Boris energikusabb és okosabb, mint én, — állapította meg végre egy kis irigységgel a lelke mélyén. Csakhamar azonban keserű mosolyra görbült le a szája széle. — Dehogy... nem az okosságán és az energiáján múlt, csak volt neki egy pár ezer forintja, a mi nekem nincs.

Egy percze megvillant agyában az a gondolat, hogy kőr Flóra nénytől kölesön egy pár ezer forintot s belép társnak Boris üzetébe. De csakhamar elvetette ezen eszmét. Tudta jól, hogy Flóra néni legfeljebb rémülten nézne rá s azt tanácsolná neki, hogy tegyen hideg borogatásokat a fejére és feküdjék le.

A Szentkirályi-utczába érve erőlyesen elfüzte magától ezeket a hiábavaló gondolatokat és felsietett anyja lakásába.

Anyja uszonnával várta őt s igen büszke volt az apró eseményekre, a melyeket ez alkalomra összevászárolt. A kissé kusza terítésen Rita mindjárt észrevette, hogy az is az anyja műve. A meglehetősen hanyag mód, a melylyel Mari behozta és az asztalra tette a theát, csak megerősítette Ritában a gyanút, hogy szegény édesanyja tényleg csupán a második szerepet játssza a háznál.

Zsarnayné gondatlanul csevegett. De akár-

míről beszélt, minden második szava Agatha volt.

Uzsonna után körülvezette Ritát a lakásban. — Te még nem is láttad a változásokat, a melyeket csináltunk. Oh, Agatha az ilyenben nagyon ügyes és praktikus... Látod, — szólt átlépve a szomszéd szobába. — édesapád szobája most Agatháé. Nehány nagy butoradarabot eladtunk. És nézd ezt a gyönyörű rézágycat. Az a derék butorkereskedő becsérelte apa toloszékét. Alig egy hete volt csak használatban. Agatha addig beszélt neki, a míg reállt a cserére.

— Jer most a szalonba; Agatha itt is csinált egy pár változást. A nagy régi zongorát eladtuk egy leánynevelő intézetnek s Agatha ideállította a pianinóját. Alig foglal el helyet és sokkal csinosabb, nemde?

— Én pedig a te szobádat vettem át. Kicsi ugyan, de nekem elég. Itt áll Agatha varrógépe is.

Rita szíve összehúzódott. Agatha mindenütt. Itt is, ott is Agatha. Agathának van otthona, neki azonban nincs. Itthon egy csepp hely sincsen többé számára...

Zsarnayné mit sem vett észre Rita lehagoltóságából. s vígan diskurált tovább.

— Nézd csak, — mondá, felzárva egy szekrényt s nyálábra szedve karján egy csomó ruhát, — ezek azok a ruhák, a melyeket Agatha varrt és átigazított nekem. Jerünk vissza az ebédlőbe, ott több hely van. Meglátod majd, hogy Agatha milyen ügyes. Talán még ügyesebb, mint te.

Zsarnayné az ebédlőbe érve, buzdogn kiterítette az időközben lesedett ebédlőasztalra kincseit.

— Nézd ezt a blúz... végeledáson vettük a selymet... ugy-e szép?

Aztán látod, ez a régi selyemruhám, ezt voilirozta fekete kreppl. Igen elegáns, ugy-e? Ezt a jupont is ő varrta. Felsőlyem persze, de úgy néz ki, mintha mervueilleux volna.

Zsarnayné legkevésbé sem volt hiú asszony és piperére semmit sem adott. Csak annak örült, ha úgy járhatott, «mint a többi», ha ruháinak színe, szabása nem ütött el túlságosan a többi asszonyétól. Minden kevés pénzzel rendelkező, magasabb társadalmi állásban szűkös viszonyok között élő asszony tudja, hogy mit jelent az «úgy kinézni, mint a többi.» Hányszor fordul elő, hogy előszedi gondosan örvölt diszrubáját s felpróbálva azt, konstataálni kénytelen, hogy az időközben a robamosan változó divatnak az áldozata lett s ő abban nem hogy elegáns volna, hanem inkább kész karrikatura. Nehány napi lázas munkát és kiadást jelent megint.

— Ezt a kalapot is Agatha díszítette, — csevegett tovább Zsarnayné s diadalmasan a fejére tett egy elég ügyesen, bár olesó anyaggal díszített kalapot. — Ugy-e egészen olyan, mintha divatrusnó csinálta volna?

Zsarnayné, fején a félrebillent kalappal, szeretettel simogatta az asztalra kitett holmikat. Stoppolgatástól összeszurkált újmainduntalan megakadt az olesó felselyem és a laza, értéktelen kreppl.

Rita kimondhatatlan szánakozó fájdalommal nézte anyja sovány, eres kezét. Dühös, tehetetlen, kínzó érzés fogta el, a mint elgondolta, hogy ez az asszony, a kit hajdani szépsége és kiváló tehetsége arra predesztináltak, hogy mindenütt az első helyet foglalja el, milyen alázatos örömmel turkál ezen szegényes rongyoskák között.

Rita titokban öklöre szorította kezét s körmeit mélyen a húsába vajtá azon kínzó tudatban, hogy nem tehet annyjáért semmit. Épen-séggel semmit. Az egyetlen mód, a melylyel rajta segíthet, az, hogy eltakarítja magát az útból. Így legalább módot nyújt neki arra, hogy egy kis kényelmet, egy kis szegényes örö-

met szerezheszen magának. Összeteszik fillérei- ket Agathával és éldegélnek — nem is olyan rosszul... De neki mennie kell, memie szakadatlanul az üresfejű, üreslelkű, pudereseszű, bodros hajú Flóra néni nyomában!

Rita nem tudott tovább uralkodni magán. Odaborult arra az eres, sovány kézre, azokra az agyonöltögetett ujjakra és keserves zokogásba tört ki.

Zsarnayné megrémült. Fejéről lecsúszott a díszes katar. Ijedten simogatta Rita fejét.

— Istenem, Rita, mi bajod van? Perszpersze, nem gondoltam meg, hogy ma látod először a lakást a papa nélkül... Szegény papa... hidd meg, jobb így neki...

Rita reahagyta.

— Igen-igen, a papa! — mondá s igyekezett erőt venni magán. Hiszen nem ért volna semmit az áldozata, ha anyja megsejti, mily nehezére esik neki.

Zsarnayné igyekezett leányát szomorú gondolatától elvonni. Valami közönbős tárgyról akart vele beszélni.

— Képzeld, — szólt, — itt volt Flóra délelőtt, meg akart látogatni. Itthon is voltam... de nem értem a dolgot... meglehet, hogy az utolsó szobában voltam s nem hallottam a csöngetést. Mari tanukul hívja az összes szenteket, hogy ő a konyhában volt, de én nem hiszek neki. A névjegy az ajtóban volt...

Rita egy keserű mosolyt palástolt. Ismerte ő jól Flóra néni trükkjét, a melylyel az olyan látogatókat szokta lerázni, a melyeket okvetlen személyesen kellett megtennie. Egyszerűen csevegés nélkül a kilincs fölé az ajtóba dugta a névjegyet, léleknyugalommal bízva abban, hogy majd az illetők cselédeiket gyanúsítják azzal, hogy vagy nem voltak otthon, vagy nem ügyeltek a csevegésre.

Rita persze óvakodott ezt elmondani s ő is segítette anyjának sajnálkozni a kellemetlen véletlen felett.

Sokáig csevegtek még és elég későre járt az idő, mire végre elbúcsúzott, pontosan bement a holnap indulásuk óráját, a pályaudvart, stb. mert Zsarnayné kint akart lenni reggel a vonatonál.

Másnap Flóra néni már kora reggel alig lelthe helyét. A Csermák-féle fényes eszme óta kitűnő hangulatban volt. Csak úgy repült az elutazás reggelén és alig várta, hogy végre künn legyenek a pályaudvaron.

A váróteremben, látva, hogy Rita egy fekete öltözött hölgy felé siet, rögtön a legnagyobb szívéllyességgel, összefüggéstelen, kedveskedő dolgokat hadarva, a meglepett Zsarnaynénak a nyakába perült. A következő másodperczen azonban ismét odébb perült, bucsúztatására megjelent ismerőseit üdvözölni.

— Akartam neked szebb virágokat hozni, Rita, — Zsarnayné egy pár igénytelen rózsabimbót nyújtott leányának, de az utamon nem volt más kapható. Aztán nézd, ez is jó lesz az útra. — Itt egy kis tekeres erős fodormenta pasztillát kotort el táskájából. — Látod, felvettem a szép új blúzt és a szép kalapot, hogy ne csináljak neked szégyent a Flóra néni előtt.

Ritának ismét a szemébe akartak szökni a könnyek.

— Köszönöm mamina, nagyon köszönöm, mindjárt fel fogom tűzni a virágokat.

Alig beszélgettek még egy pár szót, máris kedveskedő, játsszi modorával ismét lecsapott rájuk Flóra néni.

— Búcsúzni Riterl, búcsúzni hamar... Igen, kedves Irmám... Jesszus, téged nem is hívna Irmának... Istenem, ezzel a névvel mindig bajban vagyok... tehát a lánykádát add ismét szépen ide. Valóságos kincs a Rita. Na, nálam jó dolga is van, nemde?

Ezzel felváltva meglelte Zsarnayné «a kedves unokatestvér» és megveregette Rita vállát.

«a kis egér», végre felkapaszkodott a kupéba. Onnan dirigálta Ritát.

— Vigyázz, a kis kékításká még a hordárnál van. «Tu sais avec les bijoux.» Nézd, az az animal fordítva tette a hálóba a kalapskatulyát. Istenem, a szép köcsögtől! Itt a nagyobb kékításká? Nálad van a feladó levény?

Rita gyorsan átrevideált mendent s ép jókor érkezett még az ablakhoz, hogy egy búcsúteketet vehetett anyjára.

Zsarnayné feketeszegélyes zsebkendőjével inetegette s Rita könnyektől fátyolos szemekkel mosolyogni volt kénytelen. «Szegény mamina, a kalapja megint csak ferdén áll.» Nem mozdult az ablaktól, a míg a keskeny fekete alakból csak valamit láthatott. Nem tudta magának megmagyarázni, hogy miért markolja meg lelkét oly végtelen keserűség, miért esik oly nehezére a válás?

— Ni, itt felejtett valaki egy tekeres pasztillát és egy csomó retket!... haha, nem is rettek... rózsabimbók! Dobjuk ki az ablakon, — kiabált Flóra néni benn a kupéban.

Rita fülig pirult.

— Az mind az én holmim, — szólt, kivéve Flóra néni kezéből a retkeknek nézett rózsabimbókat, szeretettel simogatta őket.

— Anyád ajándékai talán? — kérde Flóra néni, roppant kicsinylő mosolylyal nyújtva oda Ritának a pasztillatekereset.

Alig múlt el azonban egy félóra, és Flóra néni, a ki szörnyen bosszús volt, hogy nincsen étközkei a vonaton, örömmel fogadta el a Rita által felajánlott pasztillatesomagot s annak tartalmát mind felropogtatta, a nélkül, hogy észbe jutott volna Ritának csak egy szemét is juttatni belőle.

Még jóval a megerkezés ideje előtt Flóra néni izegni-mozogni kezdett. Újra igazította a haját, friss keztükét kerestetett elő Ritával. Azután kékítükre előtt alkalmi arczokat próbált.

Végre elkövetkezett a megerkezés nagy perze. Ardónak nem lévén állomása, Cserényben kellett kiszállaniok. Messziről látszott már, hogy a kis állomás ünnepi díszbe öltözött tömeg hemzseg. Vékonyczopfos, keményített szoknyás fehérruhás lányok lökdöster egymást a keskeny perron legzélnél, készen tartva napbarnított sovány markocskáikban a karjukról leelőg kis kosarakból előszedett, bizony már meglehetősen fonnyadt virágokat, melyek Flóra néni lábái elé voltak szórandók. A teljes díszben megjelent túlzottság pléhisakjai impozánsan tüdőkölték a lemenő nap fényében. A falu apraja-nagyja mind ott tolongott cifra ünneplőben. Kissé elkülönítve a tömeget álltak a plebános, a falusi bíró, a jegyző és a tisztartó.

Az utóbbiakon kívül bizony senki sem ismerte már a bárónét személyesen, mert már évek óta nem járt Ardón. Flóra néni azonban oly utánozhatatlan grandezzaval szállt ki a kupéból, hogy senki sem kételkedhetett benne, hogy ő a várva-várt báróné.

A cigány rázendítette a Rákóczi-indulót. A nép eljenzett, a mozsarak durrogtak. Flóra néni pedig ragyogott.

Az egyik kis fehérruhás lányka előlépett s néhány vékony hangon elcsipogott üdvözlő szóval egy hatalmas tarka bokkrétát nyújtott át. Flóra néni kegyesen megismogatta a kis leányka kalászsárga haját.

Ezután előlépett egy deresbajuszú, magyar-eszimás, jóképű falusi ember s elég jól megszerkesztett rövid beszédben üdvözölte a méltóságos bárónét. Ritának azonban feltűnt, hogy egy szóval sem említi az a-kalmat, a mely Flóra néni ide hozta. Ebből sejtette, hogy a becsületes képi ember csakis Csermák bácsi lehet, a falusi bíró.

Ezen hivatalos üdvözlést még a plebános néhány keresztetlenül szívéllyes üdvözlő szava követte, melyekre ismét felzúgott az eljenzés. A cigány tuszt húzott s Flóra néni a plebános karján, követte a kalaplengető zajongó néptől, a reá várakozó, négy fehér lóval befogott hintó felé indult.

Ritáról, úgy látszik, teljesen megfeledkezett, a mint büszkén beült a hintóba, intve a plebánosnak, hogy foglaljon helyet mellette.

Rita látva, hogy nagynéje nem törődik vele, odasietett a deresbajuszú bácsihoz.

— Ugy-e, Csermák bácsi?

— Én volnék, nagyságos kisasszony. Honnét méltóztatik ismerni engem?

— Onnét, hogy én irkálom mindig a leveleket, a melyeket a nagynémnek nekem tollba mond.

— Jaj, áldja meg érte az Urísten! — akárhányszor kivettem ám azokból a levelekből, hogy — csókolom a kezét érte — bizony szívesebben mást í: volna az írója. Ugy-e úgy, nagyságos kisasszony?

— Kitalálta Csermák bácsi. De most jerünk csak, ülünk be ide a második kocsi, a tisztartó úr ugy-e lesz szíves a podgyásról gondoskodni?

Rita átadta a podgyászlevényt az igen saványú ábrázatot vágo tisztartónak s fűrgén beugrott a kocsi.

— Ej, kisasszonykám, hátha megaprehendál a tisztartó úr. Tán inkább őt illette volna meg ez a tisztesség?

— Bánom is én. Én annyit mindenfélét akarok kérdezni magától, Csermák bácsi, nem tudnám, hogy mikor jutok megint hozzá, hogy magával beszélgessek.

Csermák végre helyet foglalt a kocsi. A magyarruhás kocsi a sallangos szerszámok lovak közé csapott s csakhamar utólérték az előttük haladó négyesfogatot.

Az állomás összejött legénysereg lóra kapva, bandériumot képezett s örült porfelhőt verte száguldott a kocsi előtt.

— Ejnye de sok deli legény van a faluban, — szólt Rita Csermákhoz fordulva.

Az csak búsan bólintgatta intett a kezével.

— Hagyja el, nagyságos kisasszony, nem mind falubeli az. Arra a hirre, hogy lesz tánc, trakta, meg ital, felajánkoztak a cserényi, meg a szomszéd falubeli legények is. A mi faluban kevés a legény. Nagyon kevés. Sokan kivándoroltak Amerikába vagy elmentek a városba. Sok meg eszedőkib béresnek, ki erre, ki amarra.

— De ugyan miért?

— Majd meg tessék látni, drága kisasszonykám. Ha Ardóra érünk. Meg tessék majd látni az első házsonról azt a sok elhagyott fekete házat. Őt év előtt tűzvész volt, azóta állanak úgy. Nem fizeti ki magát, hogy újra felépítsék. Ajaj... ha minden elpanaszolni valót elpanaszolnék a nagyságos kisasszonynak, nagyon hamar megúna engem, szegény vén embert.

— Dehogy, Csermák bácsi, csak beszéljen. Hát miért is nem fizeti ki magát, hogy azokat a házakat újra felépítsék?

— Tessék tudni, az út a szomszéd városba nagyon rossz. Téglát onnan hozatni drága és hoszadalmas dolog. Hiszen nógattam én a tisztartó urat, hogy kérné meg a méltóságos bárónét, engedné meg ott a patak alján a domb mellett egy kis téglagyár felállítását. Pompás agyagföld van ott. Lett volna mindjárt a legszegényebbikének foglalkozása, a tehetősebb meg olesó anyaghoz jutott volna. De hát a tisztartót nem igen érdekelte a dolog. Neki semmi érdeke nem volt abban, hogy az emberek olesón és hamar felépítsék a házaikat. Jobb szorrette, ha koldusbérért mezei munkást kap. Arra nem számítottam én, hogy ha nem tudnak megélni itthon, hogy akkor elvándorolnak, neki meg a harmadik határból kell az embereket jó pénzért idecsalogtatni.

— Hej, volna itt panaszokodni való elég. Az a rossz, kátyús út Vartyánba, a szomszéd városba, az is nagy átok ám nekünk. Tessék nézni ezeket a gyümölcsfákat, ugy-e majd leszakadnak a sok gyümölestől. Ugy-két hét múlva meg szinte pálinkaszagú lesz a levegő a sok lehullott rohadt gyümölestől. De semmi haszon nincs a sok istenáldásból. Ha jó volna az az út, hát el lehetne vinni kocsin Vartyánba. A hullottat el lehetne adni a szeszfőződébe, a finom szedett gyümölcset pedig jól megfizetnék a piacon. De így az az zotyógós, kátyús út... Nem is gondol rá senki...

— De hát miért nem javítják azt az utat?

— Miért, miért? — dohogott mérgesen az öreg, deres bajuszát cibálgatva. — Hát azért, mert aszongyák, hogy az a község dolog. Pedig nem igaz, tudom biztosan, hogy nem igaz. Kértem akárhányszor a szolgabíró urat, nézne utána az irattárban. Megígérte, megígérte mindig, de nem nézett utána soha. A község meg szegény, hogy ekkora utat javítsan.

Hej, ha volna, a ki szólna egy jó szót, lehetne akkor még másképp is segíteni rajtunk... kaphatnánk akkor tán állomást ide a vicinális

vasútnál. Megvan a szabályszerű távolság Cserénytől idáig, sőt talán még több is. Elég baj az egy falunak, ha oly távol eső mezővároshoz tartozik, mint a milyen nekünk Cserény. Aszongyák, hogy állítson a község állomást, akkor majd lesz. Ugyon miből állítana?

— Szegény Csermák bácsi, és én azt hittem, hogy csak az iskola gondja hántja, s csak most látom, hogy mennyi minden baj van erre meg.

— Oh, kedves kisasszonykám, az az iskola is... Hej, abból, a mibe ez a mai paradé kerül, abból kikerült volna iskola is, téglagyár is, talán még egy kis járulékat az út javításához is. De hát én nem is beszélek. Én csak egy egyszerű falusi bíró vagyok, én reám nem hallgat senki.

Bezzeg a plebános úr, az más... Ne tessék hinni, hogy én hibáztatom a plebános urat, mert neki előbbrevaló a templom. Ő azt úgy tartja jónak.

Nem is látott volna Ardód sohasem eleven püspököt színről-színre, ha a plebános úr ezt a templomrestaurálást ki nem csinálja.

No de eleven bárónét sem, — gondolta magában Rita, önkénytelenül gúnyos kis mosolylyal.

Az is bizonyos, hogy ezután elébb lesz belőle esperes, vagy tudom is én mi. De hát a falunak édes-kevés haszna van belőle, az bizonyos. Ha pengetem az iskola kérdésén s panaszolom, hogy milyen hosszú az út Cserényig a szegény gyerekeknek. Télen reggel még a sötétben kell elmenniük, akkor nevet és azt mondja, hogy nincs is az olyan messze. Persze az ő két kövér lován nincs messze. Meg aztán ugvis majdnem mindig a káplánt küldi ki misézni. Az iskolával egyetemben még egy szép tervem volt. Tessék tudni, a mi fehérlépnünk itt a faluban igen szép csipkét tud venni. Azaz hogy csak tudott, ma már csak a vénebbje tud.

A fiatalját, hogy a legények úgy szanaszét mennek, már igen hamar ráfogják a mezei munkára. Maholnap egészen kivész ez a tudás mitőlünk. Pedig nagyon kár. Az öreg Sidló Örszének volt egy vég ilyen csipkéje. A Kenderessy uraság egyik kisasszonya meglátta nála, elküldte Pestre egy kereskedőjének, a ki bizony szép pénzt küldött érte s rendelt is mindjárt tudom is én mennyit belőle... De hát nem volt, a ki megverje azt a csipkét. Az Őrszi öreg, a szeme rosz, a többinek meg nincs ideje...

Hát én azon spekuláltam, hogy ha kapnánk iskolát, hát egy olyan tanítónét kéne kérni, a ki a kézimunkában, cipkeverésben járatos. Az eltanulná az öregeinktől a mi szép mustráinkat és ismét reafogná a leányokat a csipkeverésre. Mondták nekem, hogy van odafönn Pesten valami olyan szövetkezet-fele, a melyik az ilyen jóféle parasztasszony-munkát értékesíti és a rendeléseket közvetíti.

Ebből lenne aztán a leányoknak szép kis keresetjük. Nem kéne őket oly hamar mezei munkára fogni és nem kéne őket elereszteni a városba szolgálni... a miből ritkán lesz jó dolog. Ojé, de nem álham...

Az öreg ember elhallgatott s búsan bólingatva nézett maga elé.

Rita elgondolkozva ránczolta össze a homlokát. Nem látta ő már sem a banderim okozta porfelhőt, sem az országút mentén elterülő szép szántóföldeket, réteket. A patak partján hajladozó fűzfákat. Az út mentén gubbaszkodó poros kis mogyoróbolokrokat, a melyek úgy néztek ki, mintha kíváncsiságból ültek volna ki oda. A friss esti szél cibálgatta a haját, rángatta a kalapját, de ő nem bánta. Fejében nagyban forgatott egy tervet.

— Kítől függ az iskola?

— Hja, ha a község épületet adna hozzá és a szolgabíró egy kicsit igyekezne szóval is, meg felirásokkal is.

— Jó. És az útjavítás?

— Az meg pláne a szolgabíró ügye volna.

— És a vasúti megálló?

— Ajhaj, ahhoz már a főispán kéne.

— Itt lesznek azok az urak az ünnepeken?

— Itt bizony, de mihaszna? Én ebben a fényes társaságban a legutolsó vagyok. Nem is próbálnám meg szóba hozni ezeket a dolgokat. Ugysem hallgatna meg senki.

— Várjon csak, Csermák bácsi... ne búslonjon. Megpróbálom én a dolgot, — szólt Rita mosolyogva.

(Folytatása következik.)

HALOTTHAMVASZTÁS INDIÁBAN.

Keletindiai utazásom alatt, noha halottégetést először már Bombayban láttam, mégis a legnagyobb várakozással és kíváncsisággal néztem Benares elé, a hol a különféle vallási szertartások, s különösen a halottégetés legnagyobb mértékben divik. Itt még szabad helyen, teljesen az ősi szokások szerint végzik a halottégetést, mely elé az angolok semmi akadályt nem gördítenek. Nem is volna ez nekik tanácsos, mert megismétlődnek az 1855-iki vérengzés, mely szintén vallási kérdés miatt keletkezett, s oly arányokat öltött, hogy évek és hadseregek kellettek elfojtására. Benares anyni, ha nem több a hindunak, mint Róma a katolikusoknak, mint Mekka a mohamedánoknak. A hinduknak az a hiedelmük, hogy ha halottaikat a Ganges szent vizében megmártják s Benaresben égetik el, a túlvilágon sokkal nagyobb boldogságban lesz részük, mint különben. Ezért a vagyonos hinduk palotákat építettek és építtettek a Ganges partjára, s ha érzik, hogy haláluk órája közeledik, oda költöznek és e szent városban hunyják le szemüket. A szegény haladklókat — kik sokszor az úton halmak meg — s a halottakat több napi járóföldről is elhozzák ide. Azonkívül az évenként megforduló több százezer zarándok, szent férfiak, s fakirok közül is sokan hunynak el itt, úgy hogy a szent városban a Ganges partján a halottakat némely napon százával égetik el.

A halottakat bambuszszőlőből készült létrára kötvé és fehér gyolcsba takarva vízi két ember a vállán. A fehér szövetre különböző színekkel jelek vannak ráfestve a halott arca és melle tájékán, melyek a nemet jelzik. A halottvívóket néhány hozzátartozó s ismerős kíséri, halkán, monoton hangon énekelve. A halottat leviszik a Ganges partjára az elégetésre kijelölt számos helyek egyikére, itt belemártják egész hónaljig a folyóba s az arca helyén meglocsolják. Addig hagyják a vízben, míg a közeli fakereskedőnél beszerzik az elégetéshez szükséges fát, a mely a halott, illetve hozzátartozóinak anyagi viszonyaihoz mérten illatos, drágább és több, vagy pedig kevesebb és olcsóbb minőségű. Ezután megcsinálják a máglyát, melyre a halottat ráfektetik. Pár darab fát a testre is tesznek. A csóvát a legidősebb fiú vagy ennek hiányában valamelyik hozzátartozó teszi a máglya alá.

Mialatt a halott hamvad — a teljes elégetés körülbelül két órába telik — a hozzátartozók a legnagyobb közönytől ülik körül a máglyát, vagy lefeksznek szundikálni, a férfiak pedig a mindig közelben levő számos borbélyok egyikével ott a helyszínen s a borbélyllyal szemben a földre kuporodva borotválják igen gyér szakalukat, fejüket, sőt hónaljukat is. Mindezért a borotválkozásért két-három fillért fizetnek. Hogyha a gyászolók

még eltér, a hogyan Bombayban és Calcuttában végzik. Nevezetesen Bombayban egy elkerített udvarban történik az elégetés, a hova csak belépti-jegygyel — melyért, csodák-csodája, nem kell fizetni — lehet bemenni, itt nem nagyon szívesen látják az idegent. A máglyát is lehetőleg eltakarják mozgatható lukacsos vasfallal a néző szemé elől. A mikor én voltam megnézni a halottégetést, három ferde szemű japáni nézte nagy komolyan. Az

őr világért sem engedte volna meg a fotografálást. De midőn a jó japániak elléptek, néhány baksis ellenében hajlandó volt véleményét a fotografálást illetőleg megváltoztatni. Bombayban a hamvasztás utáni vallási mosakodást és szájmossást a hozzátartozók egy az udvar közepén levő kőmedenczéből végzik, mely medenceze vizének piszkossága felülmúl minden képzeletet és nagyon erős idegzetti embernek kell lennie, hogy nem a halottégetéstől, de ettől a tisztálkodástól és szájblítéstől tengeri betegséget ne kapjon. Természetes a borotválkozást itt is végzik, sőt egyizben látam egy embert, ki ruháját varrta, mialatt szeretett neje hamvadt. Ha a vallási mosakodást látja az ember, akkor érti meg, hogy miért nem szűnik meg teljesen a pestis Indiában sohasem.

Calcuttában szinte elkerített helyen van a halottégetés, kissé távolabb a várostól, de azért elég közel a benszülőttek negyedéhez — a Hugly partján. Semmiféle engedély nem szükséges a bemenetelhez. Itt annyiban tér el a halottégetés az előbbi két helytől, hogy olyan pozitúrában helyezik a halottat a máglyára, mint a milyenben meghalt, vagy pedig az alsó lábszárát a térdnél teljesen hátrahajlítva, a test alá helyezik s nem csavarják fehér gyolcsba. Számos, több napos és már hullafoltos halottakat láttam itt a legkülönbözőbb helyzetekben fekvé addig, míg reájuk kerül a sor, hogy elégettessenek. Sirásnak, szomorú arcznak egyáltalában semmi nyoma, a legnagyobb közönyt s egykedvűséggel nézik a gyászolók szeretteik megsemmisülését, mert meg vannak győződve, hogy sokkal nagyobb boldogság jut nekik osztályrészüln a túlvilágon, mint volt itt a földön, hol jóformán örömük sines s alig van valami a mi nyomorult életüket becselessé és értékessé tenné. Majdnem azt lehet mondani, hogy megváltásnak tekintik a halált.

Winter Bela

HOLITESTET A MÁGLYÁN; MELLETTE AZ EMBEREK LÁBÁNÁL AZ ELŐBB ELÉGETETT MÁGLYA MARADVÁNYVAL.

A MÁGLYÁN HAMVADÓ HOLITESTET MEGPISZKÁLJÁK, HOGY HAMARABB ÉGJEN EL.

A FEHÉR LEPELBE BURKULT HOLITESTET LÉTRÁN A GANGESBE MÁRTJÁK.

VALLÁSOS FÜRDÉS KORA REGGEL A GANGESBEN, DENARES MELLETT.

A FAKIROK HÁZA BENARESSEN, A GANGES PARTJÁN.
HALOTTHAMVASZTÁS INDIÁBAN.

EGY CSÖPP IGAZSÁG.

ELBESZÉLÉS. IRTA BÁN FERENCZ.

A moziból léptek ki kéjesen nyújtózva a tagjaikat és együtt, négyen igen jól érezték magukat és kellemetlen volt a gondolat, hogy most már elválnak. Különböző prozódziók hangzottak a társaság együttartására, ám Máthé Ilona kijelentette, hogy nem megy se kávéháza, se másik moziba, még csak sétálni se megy, mert szülei várják odahaza és ha túlsokat késik, lesz neki ne mulass. A két fiú, Somlyai Béla és Pálos Zoltán kelletlenül gondolt arra, hogy haza kell kísérni a lányt, a ki az isten háta mögött, valahol Ó-Budán lakik; a lány ugyan szép, nagyon temperamentumos, de hát akkora út mégis szörnyűség. Azonban mégis elindultak a villamos felé. Miklós Eleknek pompás ötlete támadt:

— Fiúk, menjünk fel hozzám!

— De mit szól majd mama! — szólt Máthé Ilona.

— Mit szólna, aludt maga máskor is minálunk!

A lány nem felelt, ám Miklós Elek felesége nem hagyta megjegyzés nélkül:

— Ugyan Elek, de az édesanyja bizonyosan, rossz néven veszi.

— Eh, de hogy... Maga mindig...

— Én?! Hová gondol! Nagyon szívesen látom, ha jönnek.

Villanyosra szálltak. A lány nagyon eleven lett, a lépcsőkre Miklóssal meg Somlyaival segítettette magát, a kocsiiban pedig olyan hangosan beszélte, hogy minden ember a kis társaságot figyelte. Pálos, a ki mindig az ellentétek egyengetésén bibelődött a túlóladra ült, a duzzogó asszonyka kedvét próbálta megvidámitani, amazok pedig édelegetek, mily gyönyörű mulatozásban lesz részük. Az asszony átszólt hozzájuk:

— Elek, kenyerünk nincsen!

— Veszünk a Margitpark kávéházban.

Nem talált több ellenvetést, Pálosnak suttogott hát a lányról, merészségéről, könnyelműségéről, meg arról, hogy untalan nős emberekre veti a hálóját. Azok egyre több ötletet születtek, a kedvük egyre vidámabb, a beszédük egyre hangosabb lett és a nevetésük végre átragadt az asszonyra, meg Pálosra is. A körút végén szállottak le. A város kihalt, csöndes volt, nagy messzeségben bandukolt egy ember s a nagy magányosság olyan bátorságot lopott belőlük, hogy megfogták egymás kezét és örült gyorsasággal körbeforogtak az aszfalton. Azután versenyt futottak, a mi azzal végződött, hogy Pálos fölbukott és jó két méter csúszott a kövezeten. Egy kicsit megijedtek, ám a mikor Pálos rákezdte, annál vidámabban lahadóztak. Betértek kenyeret venni a Margitpark kávéházba és kedvük annyira túlemlte őket a konvenczió, hogy Pálos sáros, piszkos ruhája miatt se ők nem szégyenkeztek, se Pálos maga. Mintha visszafiatalodtak volna, mintha teljesen önállófejú gyerekek lettek volna, a mellékutcaikban már énekeltek, köveket dobáltak, házmestereket fölsöngettek, Máthé Ilona pedig fölkapaszkodott egy rohanó konfis hátsó rugóira.

Éttek, teáztak, akadt félliter bor, azt megitták, vicceltek, énekeltek, nevettek, nem vették észre és elmúlt fölöttük az éjszaka. Somlyai minduntalan a lány sarkában volt, a mi tett az asszonynak, ám az már kevésbé, hogy gyakorta mellőlük csatlakozott az ura is. Pálos vágyait nem kötötte meg a társaságban semmi, ám azért nem unatkozott pillanatig sem és mint a többi, olyan vidáman birta az átmulatott éjszaka terhét. Vidámak, elégedettek voltak, azonban igen elcsöndesedtek s titokzatos káprázatok látó szemüket csak néha-néha emelték föl a Dunáról, a melyről akkor kezdett foszladozni a kód és a sötétség. Túlnan sárgán pislogott néhány lámpa, a hegyek némi vonalát kékké festette már a bontakozó ég és a végtelenül csöndes víz is ébredezett, a fölgro halak zavarták a nyugodt tükrét és odább egy vontató bődült szörnyűket. Az új napra készülés megbénította a nyelvüket, a maga külön világában élt mindegyik és ekkor

az asszony, a kit nyugtalanított, hogy az este akadékoskodni próbált, a zongorához ült és nemes művészettel végtelenül finoman eljátszotta Grieg remekét, a Salveigh dalát. A célját elérte: az ábrándozásba hullt emberek megint beszélgetésbe fogtak s erőteljű, bágyadtan, de megelémedett bennük a társas lény.

Reggelizni egy kávéháza tértek, útközben azonban, a sok munkába siető látán annyira szégyenkeztek, hogy ravaszul, mintha tulajdonképen rejtegetni akarnák, tudtul adták a pinczérnek, hogy egész éjszaka utaztak és épen most érkeztek. Bucszánál mindannyiukat beinvitálta a lány magukhoz, Somlyait pedig egyenesen fölhozította, hogy kísérje őt a nagynénjéhez, mert ilyenkor, hajnalban mégse mer hazamenni. Somlyai örvendő mosollyal vált meg tőlük.

Miklós Elek szomorú, szótlan lett s minduntalan a villanyos után nézett, a mely Somlyait és Máthé Ilonát együtt vitte el. Pálos is valami kellemetlen érzett és az asszony megelégedésére csipkedni kezdte a lányt. Miklósnak elevenére tapintott a szó és buzgón, kissé neheztelve magyarázni kezdte feleségének meg Pálosnak, hogy mily sablonos a gondolkodásuk. Bántják, rágalmazták azt a szegény lányt, holott ők mulattak vele egész éjjel, tudhatnák tehát, hogy egyetlen érintéssel, egyetlen célzással se hurezolták meg a lányi becsületét.

— És vajjon szolid lány ilyenkor is fiatalemberekkel kísérteti magát? — kérdezte az asszony.

— Ilyenkor is?! Hát talán egyedül menjen és tegye ki magát minden részeg napzámos inzultusának?

Erre nem volt mit felelni, de azért Pálos, a ki nagy pszichologusnak tartotta magát, részletezni kezdte, hogy a lány tartása, a szeme villogása, a hangja, az arca egyáltalában nem vallott arra, hogy pusztán a biztonsága kedvéért kísérteti Somlyaiat magát. Azután igen jól ismerem azt a pillantást, a mellyel Somlyai bucuzott tőlem! tette meg hozzá. Az asszony megelőzte a férjét a válaszban és mint a nők rendszeren, rögtön példákkel szolgált. Ezzel fölirtólt, azzal fölirtólt, két völegénye otthagya stb. Miklós kiesett:

— Eh, nem értitek Ilonát. Bátor és nem akar olyan nyavalyásan élni, mint a többi lány. Ha valaki kiválik a tömegekből és merészen a maga szája szerint él, akkor a fölhaborodott tömeg rossznak kiáltja ki, mert így mindenesetre kényelmesebb, mint megismerni egy önálló lány lelkét.

— Tehát én tömeg vagyok?! — háborgott Pálos.

— Vedd, a mint akarod!

— Nos, jó... Fogadsz velem? Egy hónap alatt mindent kiderítek erről a lányról?

— Fogadok!

— Tíz forint!

— Helyes!

Egy héttel később Somlyai együtt ült Pálosal. Ilonáról volt szó. Némi csönd, sóhajokkal megzavart hallgatás után, a mint az általános szokás, Somlyai elbeszélte a szerencsését, ám persze gentlemanhoz illően kikötötte, hogy erről szót se. Pálosnak valóban nem jutott eszébe túladni a titkon, hanem egy este összekerült Miklóssal, meg a feleségével és Miklós azt vitatta, hogy a legtöbb ember csak skatulyákba gyömöszölt sablon figurákat lát, önálló egyéniségeket azonban soha. Pálos célzásnak vette és indulatában kiesüszott száján az igazság. Miklós fölgrogt, dühösen csapott az asztalra:

— Nem igaz!

— Talán hazudok?

— Nem mondom, de félrevezettek!

— Nos hát, én Somlyaitól magától hallottam!

— Miklós elhalványodott, a keze reszketett, bekarolta a feleségét és távozásban még visszazólt Pálosra: Aljas, rágalmozókkal nem ülök egy asztalnál. Ilyen barátaim nincsenek! Meg-

indult, ám akkor eszébe jutott és tíz forintot tett az asztalra, a mit Pálos a földre pöcckölt és megjegyezte:

— Azért mondtam csupán, mert be akartam bizonyítani, hogy a szemem nem csal! A ség-deim egyébként fölkeresik!

Miklós hazafelé szót sem szólt a feleségéhez. Indulatai lökdösték, gyors járásra kényszerítették s az asszony alig tudott lépést tartani vele. Többször megkérdezte, miért ideges, ám választ nem kapott, sőt ha kérdezte, Miklós úgy összerázkódott, mintha szíven találná a szót. Már útközben is gyanút fogott az asszony és odahaza még erősödött a bizalmatlansága, mikor Miklós heves, indulatos szavakkal szidta, tépázta Pálost, meg Somlyait, a miért elég aljasak megbántani egy leány becsületét. Levette magát az ottománra — fölgrogt, cigarrattára gyújtott, elhajította, a felesége kérdezte, — nem felelt. Végre nem bírta tovább, fölállott és kijelentette:

— Most, most elmegyek Ilonához és mindent megmondok neki.

A gyanakvó asszony marasztalta, kérte, hagyja annyiban a dolgot, amúgy se tartozik rá. A férje mind csöknyösebben ragaszkodott az induláshoz, erre kijelentette, hogy nem is egész bizonyosan tisztá az a lány. Ez már majd fölöntötte Miklósban az óvatosságot, ám a szeme elárulta, hogy a megjegyzés milyen lángokat gyújtott benne. Az asszony megszeppent, de tisztán akart látni végre, megtudni, alaposak-e kizó kétségei és bár a józansága küzdött ellene, megkérdezte:

— Vajjon miért védi annyira? Honnan tudja, hogy olyan tisztá?! Hiszen Pálos ugyanazt mondja, a mit fél év előtt Brücke mondott, ezelőtt meg Balázs!

— Elég! Elég a gazemberekből. Érti? Elég!

— Így vagyunk?... Önzetlen lovagja a női becsületnek. Önzetlen lovag! Mikor engem rágalmaztak, vajjon miért nem volt felényit se fölhaborodott?! Önzetlen lovag!

— Elég már. Hallgasson! Elég!

— Nem elég, nem elég, önzetlen lovag! Mindent tudni akarok, mindent, tudni akarom, akarom... miért megy hozzá?

— Hát azt hiszi?

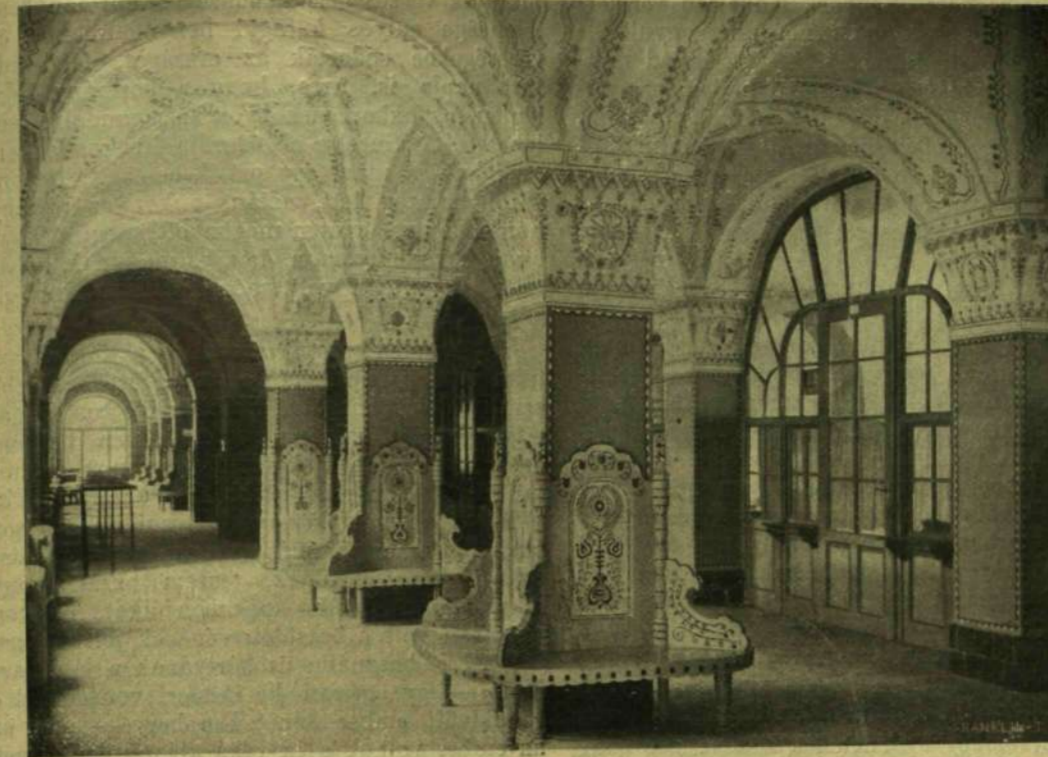
— Azt hiszem. Szeretnék tévedni, szeretném ha nem lenne igaz... Ugy-e nem igaz? Kérem ne menjen el most, ne menjen hozzá, maradjon itthon... Itthon!

Az asszony letérdelt, sirt, könyörgött. Csak ma ne, csak ma ne! esdekelte, ám Miklós nem engedett. Némileg inyére volt az is, hogy megszabadul a feleségétől, de a mi leginkább a lány felé hajította, a kétség, a gyanakvás volt, vajjon csakugyan rágalom-e Somlyai állítása, nincse-e igazság is mögötte? Kétségeire nem adhatott feleletet, a lány szeme csupán, a szívet nem nyugtathatta meg a lány hangja csupán, miután a szemébe mondotta: «Azt mondják, hogy szeretője Somlyainak!» Fogta a kalapját és indult. Az asszony megelőzte az ajtóban. Ha elmegy, annyit jelent, hogy azt a hitvány teremtest szereti! A tartása olyan fenyegető, annyira határozott volt, hogy nem lehetett kertelni tovább. Miklós ki-mondta:

— Annyit jelent!

Az asszony néhány szíthot szórt a szemébe, kalapot, ernyőt ragadott és előtte hagyta el a lakást, az otthont. Ez mégis több volt annál, a mit Miklós elképzelt, de nem volt bátorsága visszahívni a feleségét.

Bár nem szerette, mégis gyötörte a tudat, hogy elszakad tőle, a kívül éveket töltött, a ki ezerszám viszi magával a gondolatait, az érzéseit, a miket meghitt órákon cserélt vele és a miket nem lát az életben viszont. Házasetének legszebb órái jelentek meg előtte és növelte kínját, hogy a mint a lány lakása felé közeledett, egyre kevésbé hitt a szerencsében, abban, hogy a lány szeme, a hangja meghazudtolja a rágalmakat. Elhagyott, boldogtalan

ELŐCSARNOK.

A FŐBEJÁRAT.

volt, többször céltalannak tűnt elmenni a lány lakásáig, közel állott a siráshoz, majd a hidon rákönyökölt a vizre és borzongó nevetéssel gondolt arra, hogy ott, az a rendőrbizonyosan öngyilkosnak véli. Valahogyan megkeményítette izmait, ment a lány lakása felé és untalan arra gondolt, mintha egyszer már megtörtént volna ez az esemény és... akkor, akkor úgy volt, hogy igazat mondott a rágalom.

— Ilona kora reggel elment!
Ezt mondta az édesanyja és Miklós bizonyosra vette, hogy más válasz nem is várhatta. Ilona! Ilona! tört ki belőle a jajjon-

gás és akaratlanul, elhatározás nélkül, mintha a véletlen, vagy a sors irányítaná, megindult Somlyai lakása felé.

Ott volt, csakugyan ott volt. Mosolygón, álmodozva jött ki a kapun és feje fölött vidáman, elégedetten integetett utána Somlyai.

Előbe toppant. A lány fölrezzent, elébb mosolyogva nyujtotta a kezét, látszott, hogy álmain mereng még, ám a következő pillanatban a helyzetére eszmélt. Ha-ha honnan tudja! rohant belőle a rémület szava. Miklós megszánta a reszkető, dadogó lányt... Nem leszek egyedül legalább... boldogan fogunk

élni, hiszen őszinte, beismeri, nem romlott tehát, csak megtevévedett... igen, ő jó... hiszen nagyszerű, önálló lány, fujt a konvenczióra, szabadon, egyedül járt mindenfelé, megbotlott ugyan, de bűnének felét levezekezte már, most beismeri. A gondolatok egyetlen pillanat alatt száguldtak keresztül az agyán s mire föltekintett, mosolyogva állott, ránevetett a lány és némileg erőteljű utánozva a nagyszerű könnyedségét, csaknem természetes hangon mondotta:

— Somlyainál voltam. Ma... anya még ott fenn van!

A SZABADKAI ÚJ VÁROSHÁZA: A FŐHOMLOKZAT. Épít-ttek Jakab Denső és Komor Marcell.

EGY MEG NEM IRHATÓ ÉLETRAJZ.

— Lord Rosebery az idősebb Pittől. —

„Pitt valódi életét sohasem írták meg és nem lehet megírni.” — mondja lord Rosebery az idősebb Pitt Williamról, Chatham lordjáról írt nagy, 526 oldalra terjedő könyvében (*Chatham. His Early Life and Connections*). By Lord Rosebery. London, Arthur L. Humphreys.) Azok közül a jellemek közül való ő, kiknél a politikai egység az utolsó porzikaig felemészt mindent, a mi emberi. Nem marad meg belőle más, mint a politikus, nem tudunk semmit a hajlamairól, szenvedéseiről, nézetéről, egész belső életéről. Attól a perctől fogva, hogy belevegült a politikai küzdelmekbe, gondosan elkerülte, hogy bárkinek betekintést engedjen a szívébe. Minden nyilatkozata elő volt készítve, mint megannyi dokumentum. Felesége és gyermekei nem mondottak el róla semmit. A férfit, ki a birodalom és a világ egy jelentékeny részének kormányát tartotta kezében, maradt, mi volt: ismeretlen, hallgató alak, mint egy trappista szerzetes.

Igy jellemzi Rosebery, Nagybritannia volt miniszterelnöke Pittet, az angol világbirodalom megalapítóját. A történet, melyet eddig részben ismeretlen kézirat anyag alapján mond el róla, s melyet az angol kormányzat nem egy titkárnak ismeretével tesz életelevé, azzal a pillanattal végződik, mikor Pitt, évtizedekig tartó várakozás után, végre hatalomhoz jut s hozzáláthat nagyszerű terveinek megvalósításához. A kép, melyet Rosebery vázol róla, első összeköttetéseknek, a klikkek és celszövekes környezetben és levegőjében vezetői elénk az új-kornak ezt a rendkívüli emberét.

Pitt középneves birtokos családból származott, mely csak a tizenharmadik század első évi táján bontakozik elő az ismeretlenség homályából. A család gazdagsága Indiából ered. Pitt nagyapja, minden valószínűség szerint nem épen kifogástalan módon, roppant vagyon gyűjt Indiában, s mint hogy töle telhetőleg kellemetlenné tudta tenni magát a brit keletindiai társaságnak, valami kormányzói állással hallgatattatják el. Végre visszatér Angliába s pénzével nagy befolyásra tesz szert, uradalmakat vásárol össze s négy párséget szerez családjának. Népese családja van és zsarnoki önkényly uralkodik

rajta. A Pitték örökös testvérháborúságban éltek egymás közt. Kényári, fenhéjazó vérmérsékletű emberek voltak, nagyok a gyűlöletben, — beszéli Rosebery. — A család minden egyes tagjában volt némi hajlam az örületre. Hampsteadben, London külvárosában, van egy ház; oda szokott visszavonulni lord Chatham, mikor spleenje elűzte a városból s az emberek köréből. Olyankor látni se akart senkit, még a feleségét s a gyermekeit sem, hanem ott ült egy kis szobában, melynek falába nyilást vágatott, azon adták be neki az ételmezt. E hajlamon kívül Pitt még egyet örökölt a nagypapjától: a köszvény, mely gyermekkorától fogva betegévé tette. A köszvény volt a főfoglalkozása, mondja Rosebery; Pitt köszvénye egy részét teszi Anglia történetének. A politikai válságok idején Bathban feküdt tehetetlenül, mozdulni sem volt képes, úgy volt kénytelen bevárni, míg a késedelmes posta meghozza számára a híreket, melyeket közben már túlszárnyalhattak az események, s ezekhez mérni elhatározásait. Köszvényesen, beteggyát nyomva, készítette a tervét azoknak a hadjáratoknak is, melyekkel Indiát s Amerikát hódították meg. Ritkán küzdött nagyobb nehézségekkel a fékezhetetlen akaraterő.

Az újabb-kor történetének Pitt az első nagy szónoka. Alakja, szeme, hangja és mozdulatai, mind a szónoki hivatást jelölték ki számára. Akkoriban — lehet mondani, a rómaiak és görögök óta — még nem volt szokás nyilvánosan szónokolni s Pittnek be kellett érnie a parlamenti szónoklattal. De a beszédeiről megjelent tudósítások, e beszédek egyes fordulatai ismerték tették nevét a nép körében s neki magának döntő befolyást biztosítottak a nagy nyilvánosság előtt. Az alsóház szavazásaira persze nem volt befolyásuk. A majdnem teljes egészében megvásárolható és korrumpált ház csodálattal hallgatta beszédeit, aztán úgy szavazott, a mint reá parancsolták a hatalmasok. Pitt kezdetül fogva az ellenzékhez tartozott. Kíméletlenül támadta nemcsak a minisztereket, hanem magát II. György királyt is, másodikat a hannoverai Welfeknek, kiket a saját hatalmukért küzdő főurak a Stuartok elűzése után, az angol trónra ültettek. Ily módon aztán hosszú időre kizárta magát a hatalomból. Mikor a kormányzó klikkek, főurak, már hajlandók lettek volna befogadni magok közé a veszedelmes izgatott, a király még évekig nem

akart hallani se róla. Végre, mikor az arisztokraták vésszes gazdálkodása és kormánykép-telensége súlyos külügyi bonyodalmakba és vereségekbe sodorták az országot, felvirradt Pitt napja is. Arra, hogy a kormány élére lépjen, az akkori viszonyok közt gondolni sem lehetett. A kincstár első lordja Newcastle hercege bukása után, egy másik herceg: Devonshire herceg lett, aztán, mikor ez néhány hónap múlva szintén megbukott, megint Newcastle követte nyomon, de a kormánynak, habár csak államtitkár, volt, mégis William Pitt volt a lelke.

Sok minden megváltozott, de a klikkek ezután is megmaradtak. De maga Pitt magasabb szellemet vitt magával az államéletbe. Elutasított magától minden tisztességtelen hasznot (pedig családjának kevéssé vagyonszáma tartozott, s miként utóbb fia, az ifjabb Pitt William is, sok keserves anyagi nehézséggel küzdött), melyet más miniszterek a hivatalukból húzni szoktak, természetesen azzal, hogy állampénzen üzték spekulációikat. Nagyon tisztában volt e becsületességének jelentőségével, fel is használta útkártyának a játékban. Mert — így egészíti ki mesteri vonásokkal e rendkívüli ember képét Rosebery — nem az az ember volt ő, a ki véka alá rejti mécsesét, hanem nagyon is tudta a módját, hogyan tájékoztassa a népet az önzetlenségéről. Tisztasága valódi volt, de nem szemérmes; inkább hasonlított egy fehér oszlophoz, mint a kikeletli hóvirághoz. Azonkívül élő példája volt annak, hogy lehet valaki nagy ember s mégis teljes és tökéletes poseur. Hovatovább a mindennapi életben is a római méltóságjelenség és rendíthetlenség szinpadias magatartását öltötte magára. Leszokott a mosolyról is, hogy semmit se vétessen maga ellen. Betegségének hosszas időszakait, mikor mozdulatlanul kellett feküdni ágyában, az ó-kori nagy szónokok és a legválogatottabb angol szavak tanulmányozására fordította. Ily módon egészen otthonossá vált a szónoki kifejezésformákban s mindig ebben a vértetben járt-kelt az emberek között. Szemére vetették Pittnek, hogy színészkedik minden szavában és mozdulatában. Valóság szerint, magyarázza Rosebery, úgy fejelemzte magát, hogy a színészkedés természetévé vált. Rímtelen jambusokban élt és hősi versmérték szerint mozgott a szinpadon.

EZERNÉGYSZÁZ ESZTENDŐS TEMPLOMROMOK AMERIKÁBAN.

A KIÁSOTT ROMOK EGY RÉSZÉ

A KIÁSOTT ÉPÜLET EGYIK SZOBÁJA.

AZ EGYIK SZOBÁBAN TALÁLT SZOBORFEJEK.

Amerika őstörténetének legérdekesebb korszaka körülbelül 450–550. évekre esik Krisztus születése után. Ebben az időben előrehaladott kultúra létezett a mai Mexikóban, Guatemalában és északi Hondurasban. Ennek a kultúrának maradványai régóta foglalkoztatják az amerikai régiségbúvárokat. Sok emléket hoztak már felszínre a föld alól, melyet az a régi civilizáció ránk hagyott. A legfontosabb ilyen emléket az idén ásták ki, Guatemalában Quirigua mellett. Az ásásokat egy híres régész, Morley Griswold Sylvanus vezette, ki most tette közzé a «Scientific American» folyóirat hasábjain a munkálatok eredményeit, melyek nagy figyelmet érdemelnek.

Morley előadása szerint a faragott kövekből készült épület, melyet kiástak és a mely elég jó állapotban maradt fenn, istentisztelet céljaira szolgált valamikor. Az épület hossza 105 angol láb, szélessége 32, magassága 20 láb. Alábbi ábránk mutatja az ősrégi falnak külsejét, a felső peremén még a díszítések is láthatók. A falban eddig három kaput ástak ki, úgy a mint az három kisebb képünk közül az elsőn látható.

Ezek a kapuk fölötté érdekesekek. A fal, a melybe vágva vannak, nyolcz láb vastag s a szobák padlója mindig két lábbal magasabb, mint a kapubejárata. Ezt a két lábnyi emelkedést mindig egy-egy lépcső teszi s mind-egyik lépcsőn hieroglifás feliratok vannak. A belsőbb helyiségek padlója ismét valamivel magasabban fekszik azokénál a helyiségekénél, melyekbe nyílnak. A szobák átlag tizenkét láb hosszúak és körülbelül fele akkora szélességük.

Mennyetük be van omolva, de a magasságukat mégis biztosan meg lehet állapítani: tíz láb. A padlók, a falak és a mennyezetek valami kemény, fehér burkolattal voltak bevonva, a mely egyes helyeken még ma is megtalálható. Falfestmények nyomaira nem találtak, de lehet, hogy mégis festve voltak a falak, csak hogy az eső lemosta róluk a festést. Ez a vidék ugyanis rendkívül esős éghajlatú.

A két szélső kapuból egy-egy szoba nyílik, a középsőből pedig kettő. Ez a középső hármasság lehetett a templom legfontosabb helyisége. Erre utal az is, hogy ez volt legmondosabban kidolgozva s itt találtak leg több maradványt, köből faragott szoborfejeket, ködényeket és kőfaragott. Feliratokat is találtak, melyeket azonban eddig nem sikerült megfejteni. Csak az évet vélték megállapíthatni, a melyben a templom épült, e kultúra kronológiájának évszámaiban kifejezve.

A második kis kép mutatja az épület e legfontosabb helyiségének belsejét az ásás munkája közben. A harmadik kis képen pedig az épületben talált szoborfejeket láthatni.

Maga a kiásott templom egy magaskás helyen állott, s alulról lépcsők vezettek fel, úgy a mint azt az első képünk feltünteti. A kép baloldalán a templom három kapuja is látható. Jobbra a templomtól az alsó szintén egy melléképület romja látható. Ez a régészek állítása szerint lakóház lehetett, és — a mi sajtáságos — előbb épült, mint maga a templom.

A templomtól mintegy 30 lábnyira délny-

gat felé ásták ki a lakóházat s ebben még jóval nagyobb számú tárgyat, mint a templomban. Ezek közt a legfeltűnőbbek egy nagyon szép váza, melynek egyik oldalára egy groteszk emberi fej van festve. Találtak sok gyöngyház-tárgyat is, valamint néhány kis jaspis-tárgyat is.

A kő, a melyből ezek az épületek készültek, a várostól mintegy harmadfél mérföldnyire terem. Homokkő és bazalt, melyet kővésőkkel dolgoztak ki. Ilyen kővésőket is találtak az ásások folyamán.

Ezek a romok a legrégiebbek közé tartoznak az ősi azték nép emlékei közül. Építettségük idejét a rajtuk talált feliratokból meg lehet állapítani az azték időszámítás szerint: ez a kilencedik kör tizenkilencedik katunjának, vagyis szakaszának utolsó napja. A katun oly időszak, a mely 7200 napot foglal magában és 20 katun tesz ki egy kört. Ennek az időszámításnak a mienkére való átszámítása azonban még vitás; a most feltárt romok eredetét hozzávetőlegesen a mi időszámításunk negyedik századára lehet tenni.

Quirigua város körülben a nagy Maja civilizáció egyik legrégebbi központja. Ez a civilizáció Mexikó déli részeiben, Guatemalában és Honduras északi részében virágzott a keresztény időszámítás első tizenöt századában, az európai hódítások idejéig.

Ez az ásás igen nagy feltűnést keltett az amerikai tudósok között s remény van reá, hogy a munkálatok kiterjesztése még újabb fényt fog deríteni a rég letűnt amerikai civilizáció történetére.

UTAZOM...

Dús aratás. Sárga, kővér keresztiek
Ontják kipergő, aczélos szemük.
Nyár forró lege délibábot reszket
Köröskörül a sikon mindenütt.
Én elhagytok mindent s a füst beárnyal;
S mint a kit vár titkos mennyország,
Vissza se nézve, szétnyílt szárnynyal
— Tovább, előre —
Repülök hozzád.

Felhőtlen égbolt, tűz a nap sugára,
Fullaszt a levegő, ég a vonat;
Lankád az ember és lankád a pára:
Még messze a hús, enyhe alkonyat.
Cserepes, szomjas a vén föld, e katlan
S lomb, fű, virág tikkad a jajban:
Csak én száguldok lankadatlan
— Tovább, tovább — bár
Eleped ajkam.

Tűnnek a percek és fogynak az órák
És a sok mértföld egyre kevesebb.
Még állott sorsom időmutatóját,
Pedig oly hitvány, már-már leesett,
Pergeti gyorsan kicsi tündér úja,
Pergeti a Jövő elébe
S mulasztott multam míg elfújja,
— Mulasztott élet —
Vaj' utolér-e.

De te, míg én eszem a messzeséget
És az elrohánót időt falom
S lelkembe kínzó kérdéseket éget

Valami névtelen, zord hatalom.

Hogy a mikor szemtől-szemembe nézek,
Mi vár: Soha, vagy Mindörökkön
S közelegvén, mit dalol a véred,
— Hajrá, vaktába —
Érzed-e jöttöm?

Haraszthy Lajos.

SELYEMHÍMZÉS.

A csüggedésre sorsom megtanított,
A bánat iskoláját jártam én;
Mégsem okultam máig sem eléggé,
Csak himezek a remény szövetén
A remény színes, selymes szövetén.

Illeszem egyre szálakhoz a szálát,
A színes képet egyre rajzolom.
Ujjam nyomában színtoltok fakadnak,
S el-elmerengnek himes rajzomon
Merészen ivelt, himes rajzomon.

A jövő képe lassanként kitérül:
Ragyogó, gazdag, termékeny napok.
A meddő Mára árnyékot himeztem,
S már látom itt a rég várt Holnapot
A rég várt, termő, fényes Holnapot.

Oh te sok színes, féltett, drága öltés,
Lelkemből ömlő selymes, tarka szál,
Szép jövő képe! Mért is kell remegnem,
Hogy jön a sors és újra szétkuszál
Kegyetlen kézzel újra szétkuszál.

Varsányi János.

ÉJSZAKAI ZIVATAR.

Ragyog a hold, mint egy végső remény.
A csillagok még égőn látszanak,
De földrehajló égbolt peremén
Már kis kölyök-villámok játszanak
S a mennydörgés próbálja fegyverét.

Még mozdulatlan hallgat az akác
És nesz nélkül fülelnék a füvek,
De rezgő nyárfát szél félelme ráz,
A boglya bús, mint egy tűrőt süveg:
A néma föld némán vár valakit.

Az alvó tyúksereg meg-meg riad,
Behúzott farkkal kullog a kuvasz;
Az égne alján gyülvong messzi had,
S mint óriás, kibontott szárnyu sas,
Lomhán közelget barna felleg-ár.

A földnek szőre fölberzenkedik,
Főléje száll a szél, a gyors futár.
A felhőnépek sátrukat szedik,
Itt-ott kivillan egy villám-sugár
S az éjszakának tippott népe nyög.

A vész most megharsantja bőszt zaját,
A mennydörgések sortíze ropog,
A mennykő bontja véres zászlaját
S az ég országútjára felroboog
A vén király: a győztes fergeg.

Jászay-Horváth Elemér.

A QUIRIGUA MELLETT KIÁSOTT ÉPÜLET FALAI. — Winter Béla eredeti felvételei.

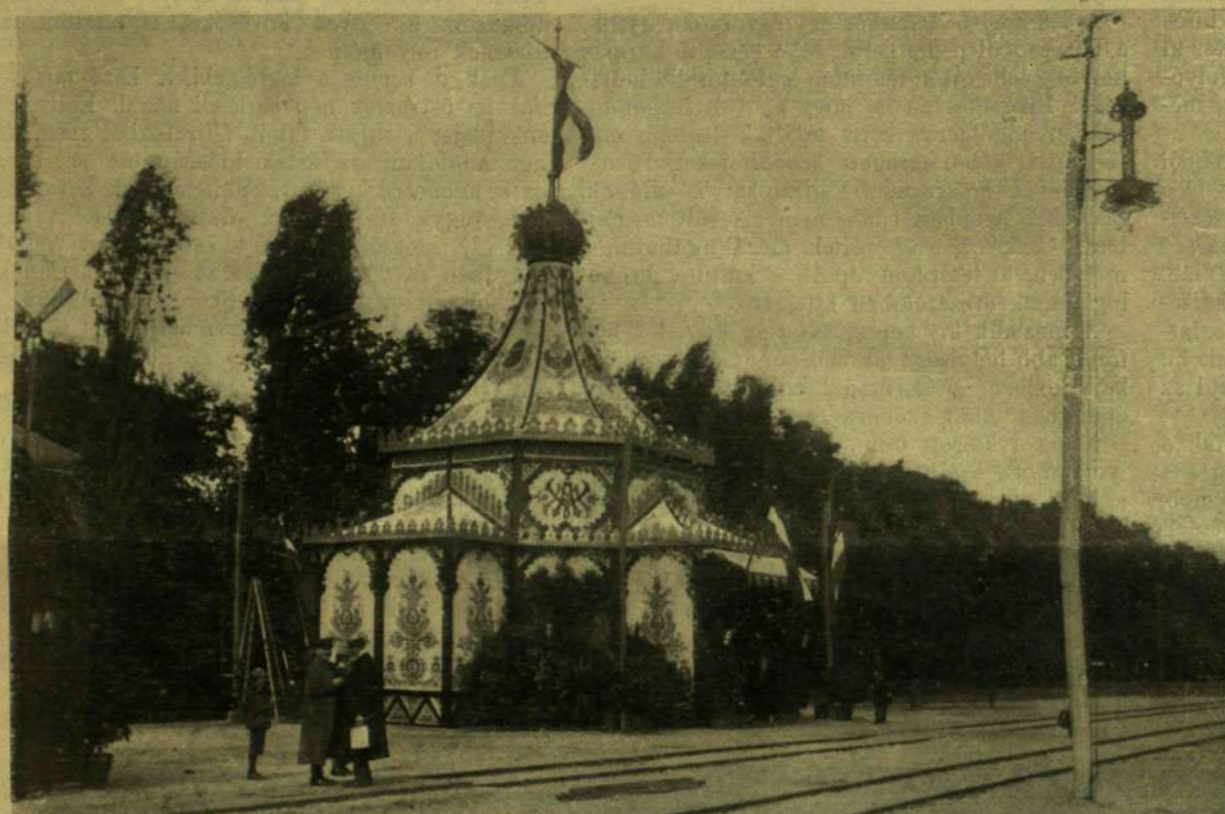
LIPÓT SZALVÁTOR ÉS FRIGYES FŐHERCEGEK FOGADÁSA.

GYŰLEKEZÉS AZ UDVARI EBÉDHEZ. (Balról trónörökös és Lipót Szalvátor főherceg.)

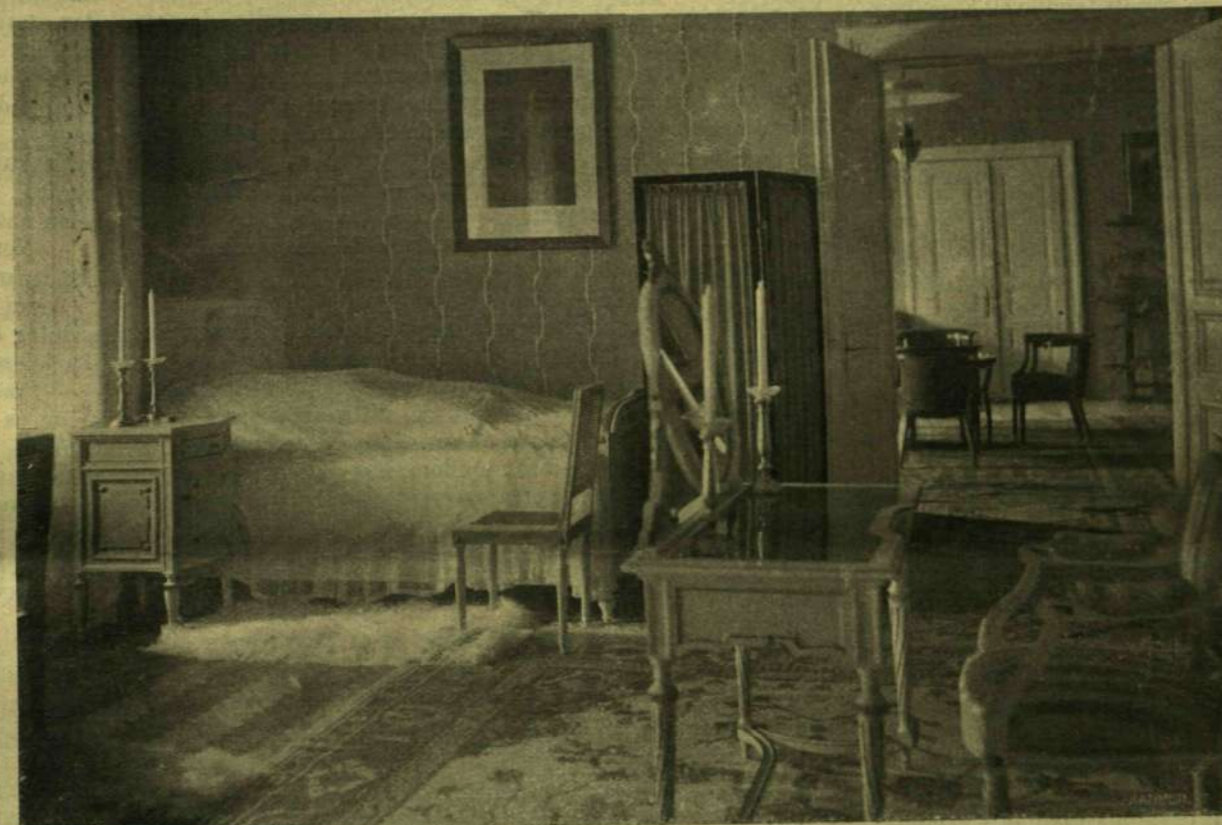
A HÁROM KATONAMINISZTER. (Balról jobbra: Georgi osztrák landwehr; Auffenberg hadügy és Hazai magyar honvédelmi miniszter.)

DÍZSÁTOR A MEZŐHEGYESI PÁLYAUDVARON.

A TRÓNÖRÖKSZOBÁJA.

A TRÓNÖRÖKŰS HÁLÓSZOBÁJA.

TÁBORI TELEFONÁLLOMÁS.

AZ UTÁZÓCSAPÁTOK A PONTMÉRÉSHEZ FELVONTATVÁK.
A MEZŐHEGYESI NAORLATOK. — Jelty Gyula férvételel.

EBÉDKIOSZTÁS A TÁBORBAN.

PÉTER ÉS VENDI.

Regény. — Irta J. M. Barrie.

III.

(Folytatás.)

Jertek velem, jertek!

Néhány pillanatig azután, hogy Darling úr és Darlingné asszony elhagyták a házat, az éjjeli mécesek a három gyermek ágyánál világosan égtek tovább. Roppant csinos éjjeli mécesek voltak és az ember azt kíváná, hogy vajha ébren maradtak volna, hogy lássák Pétert, de Vendi mécsese elkezdett pislogni és akkorát ásított, hogy a másik kettő is elcsúszta magát és mielőtt becsukhatták volna a szájukat, mind a három kialudt.

Ekkor már másik világosság is volt a szobában, ezerszer fényesebb, mint az éjjeli mécesek és annyi idő alatt, a mennyi csak arra elég, hogy ezt kimondjuk, ez a fény benne volt a gyermekszoba minden szekrényében, keresve Péter árnyékát, felkutatta a ruhaszekrényt és kifordított benne minden zsebet. Igazában véve nem volt lámpa, csak annak látszott, mert nagyon sebesen pislálott, de mikor egy pillanatra megállott, látni lehetett, hogy tündér, nem hosszabb, mint az ember keze, de mindig nagybok lett. Egy leány volt, Tinker Bell volt a neve s pompásan volt öltözve egy négyzetes letesre vágott lapulevélbe, melyen át az alakja kitűnően érvényesült. Kissé hajlama volt a kövérségre.

Egy pillanattal a tündér belépte után az ablak kinyílt a kicsi csillagok lehelletétől és beugrott rajta Péter. Az út jó részén ő hozta Tinker Bellt és a keze még mindig lisztes volt a tündér hímörítől.

— Tinker Bell — mondta halkán, miután meggyőződött róla, hogy a gyermekek alusznak — hol vagy, Tink?

Tinker Bell egy kancsóban volt éppen és nagyon jól érezte magát benne. Még sohasem volt azelőtt kancsóban.

— Gyere hát ki abból a kancsóból és mondd meg nekem, tudod-e, hova tették az árnyékomat?

Gyönyörűséges csöngés felelt neki, mintha arany csengők csilingáltak volna. Ez a tündérek nyelve. Közönséges gyermek ezt sohasem hallja, de ha mégis meghallja, akkor úgy érzi, mintha már hallotta volna valaha.

Tink azt mondta, az árnyék a nagy ládában van. A fiókos szekrényt gondolta és Péter oda is ugrott, két kézzel szorva ki a fiókokból tartalmukat, mint a hogy koronázáskor a király szórja a filléreket a nép közé. Egy pillanat alatt fölfedezte az árnyékát és örömben észre se vette, hogy Tinker Bellt becsukta a fiókba.

Ha egyáltalán gondolt valamire, de én nem hiszem, hogy valaha is gondolt valamire, akkor arra gondolt, hogy ő és az árnyéka, ha megint összekerülnek, úgy össze fognak olvadni, mint a vizesöppek. Mikor pedig ez nem történt meg, akkor megdöbönt. Próbálta odaragasztani szappannal, a mit a fürdőszobából kerített elő, de ez se sikerült. Borzongás futott rajta keresztül; leült a padlóra és sirt.

Zokogása fölébresztette Vendit, a ki felült ágyában. Nem ijedt meg, mikor egy idegent látott sírni a gyermekszoba padlóján. Csak éppen hogy érdekelte a dolog.

— Fiú — mondta udvariasan — miért sírsz?

Péter is tudott rendkívül udvarias lenni, megtanulta a finom modort a tündérek ceremóniáin. Fölkelt és szépen meghajolt Vendi előtt. Vendinek ez nagyon tetszett és ő is szépen meghajolt Péter felé az ágyból.

— Mi a neved? — kérdezte Péter.

— Darling Vendi Moira Angela — felelt Vendi önelégülten. — Hát a te neved?

— Péter Pan.

Vendi mindjárt biztos volt benne, hogy a fiú nem más, mint Péter, de úgy találta, hogy az övéhez képest mégis csak nagyon rövid a neve.

— Ez az egész neved?

— Igen — felelt Péter élesen. Most érezte először életében, hogy a neve ugyancsak rövid.

— Sajnálom — mondta Vendi Moira Angela.

— Nem baj az — esuklott Péter.

Vendi megkérdezte, hova való.

— Jobb felé a második ház és aztán egyenesen, reggelig.

— Micsoda furcsa lakászím!

Péter úgy érezte, mintha sülyedne lefelé. Most érezte először, hogy talán csakugyan furcsa a lakászíme.

— Nem is olyan furcsa — mondotta.

— Úgy értem — mondta Vendi udvariasan, mert észébe jutott, hogy ő most háziasszony — ezt a címet írják a leveleire?

Péter jobb szeretete volna, ha Vendi nem említi a leveleket.

— Én nem kapok semmiféle leveleket, — mondta megvetően.

— De az anyád csak kap?

— Nincs anyám — mondta Péter. Nemcsak hogy nem volt anyja, de nem is kívánta a legkevésbé sem, hogy legyen. Nagyon túlbecsült személyeknek tartotta az anyákat. Vendi ellenben egyszerre megérezte, hogy egy tragédia előtt áll.

— Oh Péter, akkor nem esoda, hogy az imént sirtál! — mondta és kiugrott az ágyból és hozzáfutott.

— Nem sirtam én az anyák miatt — mondta Péter megbotránkozva. — Azért sirtam, mert nem bírtam az árnyékomat magamhoz ragasztani. Különben pedig nem is sirtam.

— Hát leesett rólad?

— Igen.

Ekkor látta meg Vendi az árnyékot a padlón. Olyan sárosnak látszott, hogy Vendi meg-sajnálta Pétert.

— Micsoda szörnyűség! — mondta, de mosolyognia kellett akarata ellenére is, mikor látta, hogy Péter szappannal akarta magához ragasztani az árnyékot. Mennyire fiú ez a fiú!

Szerencsére ő mindjárt tudta, mit kell csinálni.

— Oda kell varni, — mondta kissé pártfogói hangon.

— Mi az, hogy varni? — kérdezte Péter.

— Borzasztó tudatlan vagy.

— Nem igaz, nem vagyok.

Vendi azonban újjongott Péter tudatlanságán.

— Föl fogom varni neked, fiaskám — mondta. Fiacskámnak nevezte Pétert, holott megvolt akkora, mint ő. Elővette varrókészletét és odavarrta az árnyékot Péter lábához.

— Azt előre mondom, hogy kissé fájni fog — figyelmeztette.

— Oh, nem fogok sírni, — mondta Péter, a ki máris azon a véleményen volt, hogy ő ugyan sohasem sirt életében. Összeszorította fogait és meg se mukkant. Az árnyéka csakhamar annak rendje és módja szerint állott, csak éppen hogy kicsit gyűrött maradt.

— Talán jó lett volna kivasalni, — mondta Vendi elgondolkodva, de Péter igazi fiú módjára nem törődött a külsőségekkel és a legvadabb örömmel ugrándozott körül a szobában. Sajnos, máris elfelejtette, hogy boldogságát Vendinek köszönheti. Most már azt gondolta, ő maga illesztette az árnyékot a helyére.

— Milyen ügyes gyerek vagyok — kiáltozta elragadtatva — ügyes legény vagyok én!

Sajnálkozva kell megvallani, hogy ez a hetyke önbizottság volt Péter lelegragadóbb tulajdonságainak egyike. Hogy egyenesen, kurtán kimondjuk, nem volt nálánál hetykébb fiú a világban.

Vendi azonban egy pillanatra meghökkent.

— Te henczög — kiáltott fel szörnyű gúnynyal. — Én persze nem csináltam semmit.

— Valami keveset te is csináltál — mondta Péter gondatlanul és tovább tánczolt.

— Valami keveset — ismételte Vendi fölényesen. — Hát ha nincs rám szükség, akkor bizvást távozhatom.

A lehető legméltóságteljesebben módon beleugrott ágyába és elrejtette arczát a takaró alá.

Péter rá akarta venni, hogy nézzen fel. Ezért úgy tett, mintha el akarna menni, majd mikor ez nem használt, odaült mellé az ágy szélére és szelíden megütögte a lábával.

— Vendi — mondta — ne menj el. — Nem tehetek róla, nekem muszáj henczogni, mikor meg vagyok magammal elégedve.

Vendi még mindig nem nézett fel, ámbár mohón hallgatta szavait.

— Vendi — folytatta Péter, olyan hangon, melynek soha semmiféle nő nem tudott ellenállani — Vendi, egy lánynak több hasznát lehet venni, mint húsz fiúnak.

No most már, Vendi minden ízében nő volt, ha nem is volt valami sok ize, — erre tehát mégis csak kikukucsált a paplan alól.

— Igazán azt hiszed, Péter?

— Igen, azt hiszem.

— Nohát, ez igazán kedves dolog tőled — jelentette ki Vendi. — Erre már fölkelek.

Máris ott ült Péter mellett az ágy szélén. Azt is mondta, ad neki egy csókot, ha akar, de Péter nem értette meg, mit mond és várakozólag nyújtotta ki a kezét.

— Hát te igazán nem tudod, mi a csók? — kérdezte elképedve.

— Tudni fogom, ha idadod — felelt Péter feszesen. Hogy érzékenységet meg ne sértse, Vendi adott neki egy gyűszűt.

— No most már — mondta aztán — hát adjak egy csókot? Ha úgy tetszik — tette hozzá egy kis szemforgatással. Kissé kelléte magát, odanyújtotta arczát Péterhez, de ez belenyomott egy makkot a markába. Erre Vendi hamar visszakapta a fejét és kedvesen azt mondta, hogy a csókot, a mit kapott a nyakában fogja viselni aranylánczán. Szerencséje volt, hogy a lánczra akasztotta, mert később ez a makk mentette meg az életét.

Ha magunkajaita emberek bemutatkoznak egymásnak, az a szokás, hogy megkérdezik egymás korát, így tehát Vendi, a ki mindent úgy szeretett csinálni, a hogy illik, megkérdezte Pétertől, hány éves. Nem volt éppen a legszerencsésebben megválasztott kérdés, — olyan volt, mint egy vizsgai séda, a mely nyelvtant kérdez, mikor az ember történelemből szeretne felelni.

— Nem tudom — felelt Péter zavarodottan — de azt tudom, hogy még egészen fiatal vagyok.

Csakugyan, nem tudott semmit a saját életkoráról, csak gyanui voltak erre nézve. Hirtelen azonban hozzá tette:

— Vendi, én elszöktem hazulról azon a napon, a mikor születtem.

Vendi nagyon meg volt lepelve, de érdekelte a dolog s a maga elbájoszó szalon-hölgyi módján jelezte neki, hogy közelebb ülhet hozzá.

— Azért szöktem el, mert hallottam, hogy az apám és anyám arról beszéltek, hogy mi lesz belőlem, ha felnövök férfivá — magyarázta Péter halk hangon. Rendkívül izgatott lett ezekre a szavakra. — Én nem akarok soha férfivá lenni — mondta szenvedélyesen. — Mindig kis fiú akarok maradni, vígan akarok élni. Így tehát elszöktem a Kensington-parkba és hosszú, hosszú ideig ott éltem a tündérek között.

Vendi roppant bámulattal tekintett rá, — ő maga is azt hitte, azért, mert elszökött hazulról, de igazában azért, mert ismerte a tündéreket. Vendi annyira otthonülő életet élt, hogy roppant gyönyörű dolgoknak tetszett előtte, hogy valaki ismeri a tündéreket. Csak úgy öntötte a kérdéseket rájuk nézve, Péter nagy meglepetésére, mert őneki bizony a tündérek inkább csak boszuságára voltak, mindig az útjában esetlet-botlottak és mi tagadás benne, néha jól el is páholta őket. Alapjában véve azonban mégis szerette őket: elmondta Vendinek a tündérek keletkezését.

— Tudod, Vendi, mikor az első kisbaba először nevetett, a nevetése ezer darabra tört és mind az ezer darab ugrálva szétszaladt a világba. Ebből lettek a tündérek.

Ez persze csasi beszéd volt, de Vendinek tetszett.

— Azóta — folytatta Péter jóindulatul — minden fiúnak és leánynak kellene, hogy legyen egy tündéré.

— Kellene, hogy legyen? Hát nincs?

— Nincs. Tudod, a gyermekek manapság már annyi mindenfélét tudnak, hamarosan kezdenek nem hinni a tündérekben és valahányszor egy gyermek azt mondja: «nem hiszek a tündérekben», — olyankor mindig holtan esik össze valahol egy tündér.

Most azonban már Péter azt hitte, igazán eleget beszéltek a tündérekéről. Feltűnt neki, hogy Tinker Bell nagyon esendes.

— Nem tudom elgondolni, hova lehetett — mondta felállva és nevével szólította Tinket. Vendi zivie hirtelen nagyot dobbant.

— Péter — kiáltozta belekapaszkodva — csak nem akarod azt mondani, hogy tündér van ebben a szobában?

— Az imént még itt volt — mondta kissé türelmetlenül. — Nem hallok valahol?

— Mind a ketten hallgatóztak.

— Nem hallok semmi más hangot — mondta Vendi — csak mintha csengetyűk szólának.

— Nohát, ez Tink, ez a tündérek beszéde.

Azt hiszem, én is hallom.

A hang a fiókos szekrényből jött és Péternek felvidult az arca. Soha senki sem tudott olyan vidáman nézni, mint Péter, — a nevetése a legkedvesebb csobogáshoz hasonlított. Neki még mindig megvolt az első, csecsemőkori nevetése.

— Vendi — suttogta roppant jókedvűen — én azt hiszem, becsuktam őt a fiókba.

Kieresztette szegény Tinket a fiókból ez dühösen kiáltozva röpködött körül a gyermekszobában.

— Nem kéne ilyeneket beszélned — felelt neki Péter. — Persze hogy nagyon sajnálom, de honnan tudhattam volna, hogy te benne vagy a fiókban?

Vendi nem hallgatott Péterre.

— Oh, Péter, — kiáltozta — csak egy kicsit maradna nyugton, hogy láthatnám!

— A tündérek nem igen maradnak nyugton — mondta Péter, de ép ekkor Vendi egy pillanatra látta a regubeli alakot, a mint leült a kakukos órára pihenni.

— Oh, milyen bájos! — kiáltott fel, bár Tink arca még mindig el volt torzulva a haragtól.

— Tink — mondta Péter szeretetreméltóan — ez a hölgy azt mondja, hogy szeretné, ha te lennél az ő tündéré.

Tinker Bell drezsásan válaszolt.

— Mit mond, Péter? — kérdezte Vendi. Péternek le kellett fordítania a tündér szavait.

— Nem nagyon udvarias. Azt mondja, te egy nagy, csúnya leány vagy és hogy ő az én tündérem.

Péter megpróbált vitatkozni Tinkkel.

— Tudod, hogy nem lehetsz az én tündérem, Tink. Hiszen én férfi vagyok, te meg leány.

Érte Tink a következő szavakkal felelt:

— Ostoba számár vagy.

És ezzel eltűnt a fürdőszobában.

— Nagyon nevetlen tündér — magyarázta Péter bocsánatkérőleg. — Ő foltozza a lábasokat és a fazekakat.

Ekkor már mind a ketten a karosszékekben ültek együtt és Vendi további kérdésekkel zaklatta Pétert.

— Hát most már nem lakol a Kensington-parkban?

— Néha szoktam most is még.

— Hol lakol most legtöbbször?

— Az elveszett fiúnál.

— Hát azok kicsodák?

— Olyan gyerekek, a kik kiestek a gyermek-kocsiból, mikor a dadáikuk félreézték. Ha hét napig nem keresik meg őket, akkor elküldik őket messzire, Nincországba, hogy a költésgeket megtakarítsák. Én vagyok a kapitányuk.

— Micsoda mulatságos dolog lehet az!

— Igen — mondta ravaszul Péter — csak-hogy nagyon egyedül vagyunk. Tudod, nincsen női társaságunk.

— Hát lányok nincsenek köztük?

— Nincsenek. A lányok, tudod, sokkal okosabbak, semhogy kiessenek a gyermekkocsiból.

Ez a mondás véghetetlenül hízeltgett Vendinek.

— Azt hiszem — mondta — az igazán kedves dolog, hogy te így beszélsz a lányokról. János bizony nagyon lenéz minket.

Péter erre válaszul fölkel és kilökte Jánost az ágyából, paplanostul, mindenestől, egyetlen lökessel. Vendi ezt kissé hirtelenek talála első találkozására s tübbe jöve megmondta Péternek, hogy vigyázzon, az ő házában bizony nem kapitány. János azonban olyan esendesen aludt a padlón, hogy Vendi mégis csak megengedte Péternek, hogy itt maradjon.

— Tudom, hogy irántam akartál kedves lenni — mondta elnézően. — Hát adj egy csókot.

Egy pillanatra meglepedezett Péternek csók dögában való tudatlanságáról.

— Gondoltam mindjárt, hogy vissza fogod kérni — mondta kissé keserűen és vissza akarta adni a gyűszűt.

— Ugyan már — mondta Vendi kedvesen — én nem csókot mondtam, hanem gyűszűt.

— Hát az mi?

— Nohát — ilyen!

— És megcsókolta.

— Furcsa — mondta Péter komolyan. — Hát most adjak én is neked egy gyűszűt?

— Ha akarsz — mondta Vendi és kinyújtotta a fejét.

Péter meggyűszűzte és rögtön utána Vendi felsikított.

— Mi baj, Vendi?

— Mintha valaki megránczigálta volna a hajamat.

— Biztosan az a Tink volt. Soha még nem volt olyan haszontalan, mint ma.

Csakugyan, Tink megint ott röpködött körülöttük s haragosan, gorbombán beszélt.

— Azt mondja, mindig ezt fogja tenni veled, valahányszor gyűszűt adsz nekem, Vendi.

— De miért?

— Miért, Tink, mondd meg?

Tink megint azzal felelt:

— Te ostoba számár.

Péter nem tudta megérteni, mért ostoba számár ő, Vendi azonban megértette. Kissé el is kedvetlenegett, mikor Péter megvallotta, hogy nem azért jött a gyermekszobába, hogy őt lássa, hanem azért, hogy meséket, halljon.

— Tudod, én nem tudok meséket. Az elveszett fiúk se tudnak meséket egyik sem.

— Micsoda borzasztó dolog! — mondta Vendi.

— Tudod-e — mondta Péter, — hogy mért építik a fecskék a ház ereszé alá a fészkeiket? Hogy meséket hallgathassanak. Oh Vendi, az anyád olyan gyönyörű mesét mondott el neked...

— Melyik mese volt az?

— Arról a hercegről, a ki nem tudta megtalálni azt a hölgyet, a ki az üvegpapucsban járt.

— Péter — mondta Vendi izgatottan — ez Hamupipóke volt és a herceg megtalálta és attól fogva boldogul éltek, a mig meg nem haltak.

Gróf Berchtold külügyminiszter és Bethmann-Hollveg német kancellár Buchlauban.

Van Rossum bíboros pápai légatus fogadtatása Bécsben, a hova az eucharisztikus kongresszusra érkezett.

Péter annyira örült, hogy fölkel a földről, a hol mind a ketten ültek és az ablakhoz sietett.

— Hova méz? — kiáltotta Vendi aggódva.

— Elmondom a többi fiúknak.

— Ne menj el, Péter, — könyörgött Vendi — nagyon sok mesét tudok még.

Ezek voltak, szórul-szóra a szavai, tehát nem lehet tagadni, hogy ő hozta kisértetbe először Pétert.

Péter visszajött és olyan sóvárgó tekintet volt a szemében, hogy Vendinek meg kellett volna ijedni tőle. Ő azonban nem ijedt meg.

— Oh, mennyi mesét tudnék én a fiúknak mesélni! — kiáltott Vendi, mire Péter megragadta és elkezdte az ablak felé vonszolni.

— Eressz el — parancsolta Vendi.

— Vendi, gyere velem és mesélj a fiúknak. Vendinek természetesen tetszett, hogy így kéri, de azt mondta:

— Csak hogy nem mehetek ám! Gondolj a mamámra! Különben is, röpködni sem tudok.

— Majd megtanítalak.

— Oh, milyen szép volna röpködni!

— Megtanítalak, hogy kell a szél hátára ugrani és aztán elrepülni.

— Oh! — kiáltott Vendi elragadtatva.

— Vendi, Vendi, a helyett, hogy itt alszol az ostoba ágyban, röpködhetsz velem és vigd meg a te mesélhetsz a csillagoknak.

— Oh!

— És, tudod-e, Vendi, habléányok is vannak ott.

— Habléányok? Farkuk is van?

— Ekkora hosszú farkuk, ni!

— Oh, — kiáltott Vendi, — ha én habléányokat láthatnék!

Péter borzasztó ravasz lett.

— Vendi — mondta — milyen nagyon tisztelnék ott mind téged.

Vendi elkeseredetten fészkelődött. Úgy tett, mintha igyekeznék ott maradni a gyermekszoba padlóján.

Péter azonban nem könyörült rajta.

— Vendi — mondta a kis róka — te takarhatnál be minket minden este.

— Oh!

— Soha se takarta még be senki egyikünk sem.

— Oh! — kiáltott Vendi és kiterjesztette Péter felé a karját.

— És te stoppolhatnál meg a ruhánkat és zsebeket varrnál nekünk rá. Egyikünknek sincsen zsebe.

Hogy állhatott volna ellent mindennek Vendi? — De hiszen ez irtozatosan csábító! — kiáltotta. — Péter, megtanítád te repülni Jánost és Mihályt is?

— Ha te úgy akarod, — mondta Péter közömbösen.

Vendi erre odaszaladt Jánoshoz és Mihályhoz és megrázta őket.

— Kelj fel — kiáltotta — Péter Pan eljött és meg akar minket mind a hármunkat tanítani repülni.

János a szemét dörzsölte.

— Akkor hát fölkelek — mondta. Persze, máris a padlón volt.

— Halló! — mondta. — Már fenn is vagyok.

Ekkorra már Mihály is fenn volt, savanyúan nézve, mint az uborka. Péter csendet parancsolt nekik. Arcukon az a roppant ravasz kíváncsiság volt, a melyet a gyermekek akkor árulnak el, mikor a felnőttek világából jövő hangokra figyelnek. Minden esendes volt. Akkor valami történt. Nana, a ki egész este elkeseredetten ugatott, most csendes lett. A gyerekek az ő hallgatását hallották.

— Kioltani a lámpát! Bújj el! Hamar! — kiáltott János; most egyetlen egyszer vette át a parancsnokságot az egész kaland folyamán.

Hymódon, mire Liza belépett, kezén vezetve Nanát, a gyermekszoba egészen olyan volt, mint mindig és egészen sötét. Az ember megesküdhetett volna rá, hogy három csintalan lakója angyali módon szuszog almában. Csakugyan szuszogtak, de tetetésből, az ablak függönye mögül.

Liza roskedvű volt, mert épen a karácsonyi puddingot keverte a konyhában és ettől vonta el Nana alaptalan gyanakvása. Egy mazzola még ott is ragadt az arezán. Azt gondolta, még azzal szerez leginkább egy kis nyugalmat, ha beviszi Nanát egy pillanatra a gyermekszobába, de persze őrizet alatt.

— Nohát, te gyanakvó bestia — mondta Liza, a ki épen nem haragudott érte, hogy Nana kegyvesztett lett — láthatod, hogy teljes biztonságban vannak. Nem látod? Mindegyik kis angyal egészségesen alszik ágyában. Hallgasd csak, milyen kedvesen szuszognak.

Mihály erre, felbátorodva a sikertől, olyan hangosan kezdett szuszogni, hogy ezzel csaknem elárulta őket. Nana ismerte ezt a szuszogást és ki akarta tépni magát Liza kezéből.

Liza azonban kemény markú volt.

— Most már vége legyen, Nana — mondta és kifelé taszigálta a szobából. — Megmondom

neked, ha tovább is ugatsz, egyenesen elmegyek az urunkért és a nagyságáért, hazahozom őket és akkor, akkor az úr alaposan megkorbácsol.

Újra megkötötte a boldogtalan kutyát, de azt hiszik, Nana abbahagyta az ugatást? Hogy Liza hazahozza az urat és a nagyságát! Hiszen épen ezt akarta ő. Hát bánta ő, ha még úgy mekorbácsolják, csak a növényeinek ne esék baja! Sajnos azonban, Liza visszatért a puddingjához és Nana látva, hogy tőle ugyan hiába vár segítséget, csak rázta, rázta a lánczot, míg végre elszakította. A következő pillanatban berohant egyenesen a 27. szám alatti ház ebédlőjébe és égnek meresztette a mancsait. Ez volt a legkifejezőbb módja arra, hogy közléseket tegyen. Darling úr és Darlingné asszony egyszerre megtudták, hogy valami borzasztó dolog történt a gyermekszobában és kiestek az utcára, a nélkül, hogy elbucszáltak volna a háziasszonytól.

Ez azonban tíz perccel azután volt, hogy a három kis betyár a függöny mögött szuszogott, Péter Pan pedig sok mindenféle tud megcsinálni tíz perc alatt.

Térjünk hát vissza a gyermekszobába.

— Jól van hát — jelentette ki János, kibújva rejtkehelyéből. — Hát Péter, igazán tudsz te repülni?

Péter a helyett, hogy vesződött volna a felellettel, körbe röpködött a szoba körül, röptében felszállva a kandalló párkányára.

— Nagyszerű! Nagyszerű! — mondta János és Mihály.

— Milyen édes! — kiáltott Vendi.

Igen, édes vagyok, nagyon édes vagyok, — mondta Péter, megelégedve a jó modorról.

Gyönyörűséges könnyű dolognak látszott a repülés. A gyermekek megpróbálták először a padlóról, aztán az ágyakról, de mindig csak lefelé tudtak jutni, a helyett, hogy fölfelé.

— De hát hogy csinálod te? — kérdezte János a térdét dörzsölve. Nagyon praktikus fiú volt.

Hát az ember csodálatosan szép dolgokat gondol — magyarázta Péter — és ezek a gondolatok fölemelik a levegőbe.

Újra megmutatta nekik, hogy csinálja.

— Ne siess úgy — mondta János. — Nem tudnád egyszer nagyon lassan csinálni?

Péter megcsinálta lassan is és gyorsan is.

— Megvan már, Vendi! — kiáltott János, de hamar rájött, hogy bizony nincs meg. Egyikük se tudott egyetlen hüvelyknyire sem repülni.

(Folytatása következik.)

JÖVŐBELÁTÁS.

Az 1839-iki országgyűlésen, midőn a Rendek az első komolyabb vasúti tervet tárgyalták, felszólalt Deák Ferencz, Zala vármegye követe, s a többi közt így szólott: «En azt hiszem, hogy a Debreczen és Pest közti vonalra nézve alig van valaki a rendek között, ki velem együtt álomnak ne tartaná azt, hogy itt valaha vasút létezhessen.» Nem tudott hinni abban sem, hogy meg lehessen teremteni a vasúti összeköttetést Bécs és Pest között, s azt tartotta, hogy «inkább létesülhet a vonal Bécsről Pozsonyig, vagy a másik parton Gönyőig.» Deák Ferencznek ezeket a kijelentéseit Halász Gyula idézi egy nagyon hasznos és érdekes könyvnek utószavában, melyet Kunos Ignác irt nemrégiben a török földről s az Indiába vivő szárazföldi út első nagy szakaszáról, a kis-ázsiai és bagdadi vasútvonalról. Ő maga is csak annak bizonyításul mondja el ezt, hogy mily szegénytelen kudarcot vallhat konzervatív ítélőképességünk a meglévő intézmények, hát még az új találmányok jövő fejlődésének mérlegelésében. Lám, Ferdinánd császár, a mi V. Ferdinánd királyunk is szó nélkül irta alá Metternich előterjesztésére a Kaiser Ferdinand-Bahn engedély okiratát, nem véve figyelembe, hogy kancellárja kifejejtette belőle a szokott kikötést, hogy a vasút ötven év mulva az állam tulajdonába megy át. Mi lett abból a képzelésből ötven év mulva? De halljuk csak, Napoleon is mit mondott, midőn Fulton bemutatta neki nagy találmányát, az első gőzhajót a Szajna folyón? Kijelentette, hogy az angol feltaláló bolond, a kivel nem érdemes szóba állni.

Ez egyszer sem nagy Napoleon, sem a haza bölcsese nem volt proféta, ki a jövőbe lát, ki megérzi a jövőt. Ez a profétai érzés nem mindenben jelentkezik a lángelméknél sem, a kiket a hajdankor napjaiban a proféta nevének emlegettek. Nagy Napoleon nem értette meg Fulton, de még mint Bonaparte tábornok, Egyiptomban járva, az ő agyában villant meg a hosszú évszázadokon át eltemetett gondolat, hogy újra meg kell alkotni II. Nakhó, a nagy farao régi víziútját a Vörös-tenger és a Földközi-tenger közt: a szuezi csatornát.

A múlt századév elején illette meg egy másik lángelme: Goethe profétai érzését ugyanez a kérdés a jövőnek egynehány más nagy, másokat még nem igen foglalkoztató kérdésével együtt. Nyolczvanöt évvel ezelőtt, hogy a Panama-csatorna közel áll végleges megvalósulásához, 1827 február 21-ikén, így szólott Goethe hí bizalmasához, Eckermannhoz: «De annyi mégis bizonyos, hogy ha úgy sikerülne egy átvágás (a Panama földszoros átvágása), hogy át lehetne kelni rajta a mexikói öbölből a Csendes Oceánra bármily nagy és bármennyire megterhelt hajón, merőben kiszámíthatatlan eredmények származnának ebből a civilizált és nem civilizált emberiség számára... Szeretném megérni ezt az alkotást, de nem fogom megérni. Másodszor szeretném megérni, hogy összekötnek a Dunát a Rajnával. De ez a vállalkozás is oly óriásilag nagy, hogy kételkedem megvalósulásában, főképen, ha fontolóra veszem német eszközeink fogyatékoságát. S végre, harmadszor, szeretném látni az angolok kezében a szuezi csatornát. Ezt a három nagy dolgot szeretném megérni, s kedvükért érdemes volna kihúzni még ötven s egynehány esztendeig.» A dunarajnai csatorna még a jövő zenéje most, nyolczvanöt esztendő mulva is, de a szuezi csatorna negyvenkét év mulva már meg is nyílt s a Panama-csatorna egy-két év elteltével csakugyan át fogja bocsátani a mexikói öbölből a Csendes Oceánra a bármily nagy és bármennyire megterhelt hajókat.

A Panama-csatorna, midőn Lesseps terve által megvalósulásának első stádiumába jutott, a jövőnek fölöttébb nevezetes megérzését változtatta ki egy másik profétából, Kossuth Lajosból. Az emberiség e nagy vívmányának jelentőségét mérlegelve, meglátta a fény mellett egy sötét árnyékközlalát is, és szólott, a miről kevesen gondolkoztak még akkor; a miről a német császár másfél évtizeddel utóbb rémképeket festett — a vászonra is: a sárga veszedelemről. A párisi Lanterne egyik szer-

rancesolja Geryonnak, hogy széles spirális vonalban szálljon (nehogy elszédüljenek, ha egyenesen s gyorsan csapna le):

... Geryon, mozdulj egyszerre,
S széles körökben, lassan szállj az ajra.

Geryon megmozdul, eltávolodik a sziklapárkánytól és száll:

Mint esolnak egyre hátrál s továbbbra
Mozdul a révtől — úgy mozdul ez épen;
S mikor magát érzé egész szabadba:
Fordítja farkát mellének helyében,
És csavarogva véle mint ángolna,
Uszony-kezővel eviczkélt a légben.

Dantet ismét félelem ragadja meg.

Nagyobb ijedség nem hiszem lett volna,
Mikor Phaeton a gyeplőt elejté
S meggylüt az ég, a mint még látható ma, —
Vagy nyomorult lkár, hogy szárny-szegetté

— Érzé — viassza olvadtán mint válik,
S kiált az apja: jaj, rossz útra mentél!
Mint az enyém volt, mikor szemhatárig
Mindenfélé csak puszta léget láttam
S semmit se mást, csak azt a szörnyet váltig.

És a szörnyeteg lassan és nagy körökben száll alá a mélybe, Virgil parancsa szerint. De Dante nem veszi észre a sötétben, hogy mozdul. Neki úgy rémlik, mintha mozdulatlanul állna az örvényben. Nem ugyanazt érzi-e, fölfelé tekintve, a léghajós, mikor már nem látja a földet? Csak az arezába fúvó szél — mily kitünő a természetnek ez a megfigyelése! — és a mélyből hallatszódó moraj érzeti vele, hogy a sárkány mozdul és ereszkedik alá.

A HÁROM KASSAI VÉRTANU, KÖRÖSI MÁRK, PONGRÁC ISTVÁN ÉS GRODESZ MENYHÉRT ÚJ SZOBRA AZ ESZTERGOMI BAZILIKÁBAN — Kis György szoborműve.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A «Budapesti Szemle» most megjelent szeptemberi számában Heinrich Gusztáv a XVII századnak egy maig sem felderített epizódjáról, Demetrius orosz cárnak rejtelmese történetéről értekezik, melyet többen feldolgoztak drámává s melyről Schillernek is maradt fenn egy drámai töredéke. Az értekezés röviden foglalkozik Szilgietti Trónkereső-jével is, mint a melynek tárgya sokban hasonlít a Demetrius-történethez. Eszéri Lajos folytatja igen érdekesen, elevenen irt cikksorozatát a Szegény emberrel, a magyar falusi lakosság sorsáról. Buday László Az idegenek beözönlése és a nemzetiségi kérdés Svájcban című cikke sok tanulságot nyújt a magyar viszonyokra is. Végh Gyula Whistler-ről, a híres angol festőről értekezik. Nagy Miklós folytatja A nemzeti erő világtörténelmi hatása című történetpolitikai vázlatát, Récz Lajos gróf Teleki József és Rousseau érintkezéseiről közöl néhány adatot. Kemény Zsigmond Élet és ábránd című eddig kiadatlan regényének kilencedik folytatása és Vargha Gyula három művészi Goethe-fordítása adják a füzet szépirodalmi tartalmát. A Szemle rovatban Láng Margit ezikre a Pompéji mellett legújabb kiasított római villáról, az Ertesítő rovatban néhány könyvismertetés zárják be a szám tartalmát. A Budapesti Szemlével Berzeviczy Albert és Boöthy Zsolt közreműködésével Voinovich Géza szerkeszti és a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára félévre 24 korona, egyes szám ára 2 korona.

Szemere Bertalan. A szabadságharc fő szereplő alakjai között alig van, a kinek szereplése annyi okot, mint Szemere Bertalan. A pártatlan népszerűsítő az általános elítélésig keresztül ment a közvélemény változatainak minden fokán. Ezt az érdekes pályafutást igyekszik megérteni és megérteni dr. Kiss Ernő Szemere Bertalanról most megjelent életrajzi könyvében. Az alkalmat a könyv megírására az adta, hogy az idén van Szemere születésének századik évfordulója. A könyv célja összegyűjteni az adatokat, ismertetni Szemere törekvéseit és munkáit, melyek életének tartalmát adják. A könyv tárgyalja való szeretetteljes foglalkozás eredménye. Végig kíséri Szemere pályáját összes fázisain: a borsodi faluban töltött gyermekkoron és a sárospataki iskolai éveken kezdve, politikai pályakezdetén az 1832-36. országgyűlés idejében, külföldi tanulmányútján, vármegyei szereplésén, főszolgabírságán és másodlispánságán

át ellenzéki szerepléséig Kossuth oldalán az utolsó rendi országgyűlésen, majd belügyministerségeig a Batthyány-miniszteriumban. Ebbeli szereplését valamivel részletesebben fejtegeti egész a külföldre meneküléséig. Még emlíndja közreműködését az emigrációban, ellentétét Kossuthal, elszigetelődését az emigráció többi tagjaitól, ismertetni Batthyányról, Görgeyről és Kossuthról szóló könyvét s az októberi diplomával szemben elfoglalt álláspontját, — utolsó fejezetében pedig Szemere emberi jellemét igyekszik megrajzolni. A könyv inkább a hőse iránti lelkesedés, mint az éles történetírói belátás műve, de így is sok hasznát lehet venni. Sok olyanra figyelmeztet, a mi már feledésbe merült, egyik-másik ponton legalább felderíti Szemere cselekvésének motívumait.

Hunfalvy Pál emlékezete. Munkácsi Bernát emlékezésede, melyet mestertől, Hunfalvy Pálról az Akadémiában rendes tagsági székfoglalóul felolvasott, most jelent meg az Akadémia elhunyt tagjai felett tartott emlékezésedek során. A füzet tulajdonképpen részletes rajza Hunfalvy pályájának: tájékoztat nyelvtudományi felfogása kifejlesztéséről, az összehasonlító nyelvészet meghonosítása és a finn-ugor rokonságról való tanítás meggyökeresztése végett kifejtett nagy és hangos harczeit s ezeknek eredményeiről, Hunfalvy pályájának végső szakaszában pedig a magyar etnológiai tudomány alapvetéséről. Hunfalvy a magyar tudományosságának egyik legjellemzősebb és legnagyobb hatású alakja; pályájának képe, melyet Munkácsi a tanítvány szeretetével és a szakember alapos ismeretével fejteget, egyike a magyar tudomány-történet legtanulságosabb fejezeteinek.

A «Jó Pajtás», Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja szeptember 15-iki számába Benedek Elek és Lampérth Géza irtak verseket, G. Miklósy Ilona elbeszélést, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör lakodalmának történetét, Lendl Adolf, az új állatkert megteremtője és igazgatója, az állatkert új érdekességeiről ír. Markó Lajos szép képet rajzolt, Holló Sári érdekes történetet mond el, Zsigai bácsi kedvelt mókái egyikével mulatott, Szemere György folytatja regényét. A kis diákok levelei rovat, a rejtvények és szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A «Jó Pajtás»-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.)

Új könyvek. Szemere Bertalan. Irta dr. Kiss Ernő. Kolozsvár. Steif János könyvsajtója: ára 4 korona. Emlékezésed Hunfalvy Pál felett. Irta Munkácsi Bernát. (A M. T. Akadémia elhunyt tagjai felett tartott emlékezésedek). Arcképpel. Budapest, az Akadémia kiadása; ára 1 korona 50 fillér.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Berthóti Berthóty Gusztáv a mezőberényi tükörkőpénztár nyug. pénztárosa, 79 éves korában. — Eketykodi Gyeme Bertalan nyug. körjegyző, földbirtokos, 76 éves korában Szamostatárfalván. — Dálnoki Gaal Gyula magyaralkályáni birtokos, volt országgyűlési képviselő, Kolozs megye közigazgatási bizottságának tagja, Magyaralkályánban. — Neumann Adolf magánzó, 75 éves korában Budapestben. — Idősb Tokay Lajos tiszaföldvári földbirtokos, Balassagyarmaton. — Dr. Pótics Traján temesvári görög-keleti román főesperes, 48 éves korában Temesváron. — Benkó István kádármeister, városi képviselő, a koronás czüst érdemkereszt, a vitézségi, hadi, a polgári és katonai jubileumi érem tulajdonosa. Veszprémben. — Ámon Vilmos, a «Soproni Napló» és a «Kultura» volt szerkesztője, Sopronban. — Szakács Sándor, Kuczora község jegyzője, Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsági tagja, 43 éves korában Kuczorán. — Serle József nyug. kántortanító és postamester 63 éves korában Czobolyfalun. — Bokros László, 30 éves korában Budapestben. — Bezsilla Vilmos királyi aljárásbíró, 33 éves korában Kassán. — Nagy- és kisbarkóci Szmond Lajos okleveles gazdász és borász, tartalékos honvédszárhadnagy, 25 éves korában Gelsen. — Karl Oszkár, Karl György zsinfalvai jóságfelügyelő és neje, szül. Nozdriczky Olga tizenegy éves fia, Bécsben. — Udvarhelyi József nyug. kiskérdai róm. kath. kántortanító, 68 éves korában.

Dr. K. Lippich Elek, szül. Sziklay Margit, Budapestben. Az elhunyt K. Lippich Elek miniszteri tanácsos felesége volt. A férjén kívül gyászolja leánya, Leona, dr. Huszka Jenő kultuszminiszteri titkárnak, az ismert zeneszerzőnek felesége, továbbá fia, K. Lippich Dénes, a tehetséges fiatal író. — Özv. Pósfai Károlyné szül. Horváth Hedvig 79 éves korában Rákostalván. — Özv. Theindl Álaosné, szül. okolicsnői Okolicsányi Matild, 64 éves korában Veszprémben. — Szemere Sándorné, szül. Kraut Kerolina, 40 éves korában Budapestben. — Özv.

vesicseri Orosz Sándorné, szül. Boronkay Ilona, Pényes-Litkén. — Kovács Lajosné, szül. Lévy Ilonka 27 éves korában Budapestben.

EGYVELEG.

* A kerékpár Franciaországban évről-évre terjed. 1910-ben összesen két millió 697,406 kerékpár volt az egész országban s ez a szám 1911-ben már három millió 900,626-ra emelkedett. Ma már a leghasznosabb közlekedési eszközök egyike lett, különösen az iparos-emberek számára

* A drótnélküli táviró Szibériába is bevonul: Vladivosztoktól kötik össze Szibéria legszélsőbb északi felét a Királyi Királyi Farkasházi és Biró cég, Budapest, V., Váci-utca 12.

Legjobb halcsontdélküli fűzők, haskötők, melltartók mérték szerint a legújatyanosabb árban megrendelhetők Dr. Miszóczy Istvánéknál, Budapest, IV., Váci-utca 7. sz. I. emelet. Telefon 142-45.

Minden gyermeket csecsemőtől 18 éves korig tetőtől talpig felruház izlésesen és jól a szolidaritás ismert Darvas Jenő O. cs. és kir. fensége József főherceg udvari szállító czégo: a Tulipán Gyermek-Otthon, IV., Koronaherceg-utca 8/a. Nagy képes árjegyzékét ingyen és bérmentve küldi. Felhívjuk olvasóink figyelmét a czég mai hirdetésére.

Országos hangjegykölcsönző intézet Budapest, VI., Andrássy-út 47., hozánk beküldött jegyzéket és tájékoztatója szerint körülbelül 100 korona értékű hangjegy kölcsönözhető csekély 3 korona előfizetésért havonként. Ajánlatos minden zongoristának ezen intézményt igénybe venni. Tessék tájékozódni kérti.

Gyermekek béhurutja és az ellene való védekezés. Kimerítő statisztika hiteles adatai szerint, az elő gyermekév halálozásainak 60-70%-a az emésztő szervek megbetegedéseire esik. Hogy ezek a megbetegedések a hibás táplálkozásból erednek: nem szorul bizonyításra. A nyári főrőség, a máskor sem megbízható tejben ilyenkor nyüzsgő baktériumok, az általuk okozott vegyi bomlás a tejnek, alig észrevehető indispóziót a gyermekeknek és beköszönd minden rémvel a rettegést béhurut, az orvosoktól találon gyermekkorának bélyegzett betegség. De ezért adjunk tejtáplálékot a gyermekeknek; csak hogy olyat, a melyik nem bomlik, a melynek állandó összetételét sem hőmérsék, sem helyi viszonyok megváltoztatni nem képesek: az alpesi tejből készült

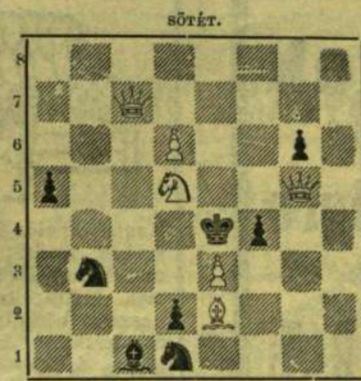
abszolút csiramentes, abszolút tápláló becsú és soha sem lomtól Nestlé lisztet.

Vezetéknélküli lámpa. A legideálisabb világítási eszköz a Wiktorin-lámpa. Saját érdekében kérjen díjtalan ismertetést Wiktorin és Társától, Budapest, VIII., Baross-utca 1.

Yes Porcellán Poudre. Megóvja a női arczbort az ártalmas napagaraktól. Az arc nem izzad, nem fénys, hanem előkelően mattá lesz. A világ legjobb pudrere. Ára 3- és 5- korona.

SAKKJÁTÉK.

2814. számú feladvány Nemo O.-tól, Bécs.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

A 2811. számú feladvány megfejtése Jesperen F.-tól.

Világos. Sötét. Világos a. Sötét. 1. Vh3-g2 ... Fd2-f4 1. ... Fd2-e3 2. Ba3-e3 (a, b, c) 2. Ba3xc3 1. ... f4-e3 2. Bc3-d3 ... f4-e3 2. Vg2-f2!

Helyesen fejtették meg: Merényi Lajos. — Geist József és Stark Vilmos. — A «Budapesti Sakk-kör». — A «Budapesti III. ker. Sakk-kör». — Ludányi Antal. — Vyschograd Pál. — Beer Mór. — Gottlieb István (Budapest). — Németh Péter (Csongor). — Kintzig Róbert (Fakert). — Müller Nándor (Szombathely). — Hoffbauer Antal (Lapostvár). — Szabó János (Bakony-Szentlászló). — A «Győri Sakk-kör». — Szeleky Jenő. — Mányai József (Győr). — A «Zborói Társaság». — A «Kálocai Katolikus Kör». — Veerós Miklós (Zircs). — Ifj. Hubay Bertalan (Bodadafalva). — A «Dunaújvárosi Egyetemesi kör» (Dunaújváros). — Barosa Mihály (Biharudvari). — Csolnoki István (Hajdúhadháza). — A «Leibici Gasztrogyakozó» (Leibicz). — Lustyik János és Szávik János (Albertir-Isza). — Csengeri Császóné (Csenger). — Király Mihály (Zenta). — Kunz Rezső (Zemesréde). — Budai Sakkotársaság (Budapest). — Patkó Imre (Tulpas).

Szerkesztői üzenetek.

S. E. Igen tiszteletre méltó az elbeszélés tendenciája, — de irodalmi becsé nagyon kevés.

Szűcs Vera. A novella elég ügyesen van megírva, kisebb igényű lap használhatná is, minékünk azonban nem felel meg.

Bronzkönyv az őszi fényben. Több benne az erőlködés, mint az erő s több az erőltetés, mint az eredetiség.

A bukott nő. Humornak kellene lenni benne, de épen az maradt ki belőle valahogy írás közben. Egyébként sincs érdekesen megírva.

Csillag ragog. Áldott a föld sz. Egyik vers so jó nekünk, laposon, tömpén kongonak, sem a mondai- valójuk nem érdekes, sem a formájuk.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 33-ik számában megjelent képtalány megfejtése: Arnyékárt becsuljuk a vén fát.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Gy. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Várme-gye-n. 11. Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Svajczi-Selyem. Kétféle miniat a mi udonságnakok Tokara, fehérr, vagy színesben: Tafetas, Chamoisette, Faponné, Crépe de Chine, Duchesse, Ecossaise, Eolienne, Mousseline 130-cm. széles, méterje K. 1.30-tól kezdve, Bárony, és Pils ruháknak, és blúzákak stb., valamint blúzák és ruhák valódi svajczi hímzéssel batist, gyapjú, -vásson, és selyemben. Mi csakis kesekadett szolid selymeszövet árulunk, ábraváltólag megharvóknak, postaküldés, és vámmentesen a lakába. — (Dupla levélbélés). Schweizer és Társa, Luzern U 24 (Svajcz) Selyemszövet-kivitel — Kir. udv. szállított.

Berson "GUMMISAROK" UTÓLÉRHETETLEN. UTÁNZATOKTÓL ÓVAKODJUNK. Utánzatoktól óvakodjunk. Utánzatoktól óvakodjunk.

AZ ÖREGEM. Is mindig azt mondta, hogy szeplők eltűnésére, valamint finos, puha bőr és fehér teint előlérsére és megóvására nincs jobb szappan, mint a világírú «Steckenpferd» illóolaj-szappan. Védjegete «Steckenpferd» készíti Bergmann & Co. cég Teichen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-, drogeria-, illatszertár- s minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. — Használásként csodálatosan bevált a Bergmann-féle «Manera» illóolaj-krem fehér és finom női kezék megóvására, ennek tubusa 70 fillérről mindenütt kapható.

Lohr Mária (Kronfusz) Gyár és üzlet: A főváros első és legrégebbi csipkésztítő, vegytisztító és kelme-festő gyári intézete. Fiókok: II., Fő-utca 27. IV., Bék-út 6. IV., Keoskeméti-utca 14. V., Harmad-utca 4. VI., Teréz-körút 30. VI., Andrássy-út 18. VIII., József-körút 2.

ELKÁN ÉS GERŐ SZÜCSÖK BUDAPEST, Petőfi-utca 5. ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS ANDRÁSSY-UTCA 27. Divatlap-díjtalan. Olcsó szabott árak.

NE VEGYEN SZIVATTYUT, FECSKENDŐT. Központi Szivattyú- és Gépjármű Vállalattól Bpest, VI., Teréz-körút 50. (Gyár-u. 25.) Telefon 47-52. Elsőrangú honi gyártmány. — Olcsó árak. A Bpesti Szivattyú- és Gépjármű R.-T. gyártmányainak főelárusítótelepe

Serravallo kina bora vassal. Hygienikus kiállítás 1906. Legmagasabban kitüntetett Érfeszítőszer gyengékedők, vérszegények és labdadózók számára. Értégyerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. Kitűnő íz. 7000-nél több orvosi vélemény. J. Serravallo, cs. és kir. udv. szállító Trieste-Barcola. Vásárolható a gyógyszerárakban feltűnő üvegekben. K 2.60, literes üvegekben K 4.80.

MARGIT gyógyforrás — (Bereg megye.) a gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmáinál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esete forog fenn. Megrendelhető: EDESKUTY L.-nál Budapestben és a forrás kezelőegységén Munkácsen.

NESTLE-FÉLE GYERMEK LISZT. Próbadozokat, valamint orvosi röpiratot a gyermeknevelésről díjtalanul küld a HENRI NESTLÉ cég, WIEN, I., BIBERSTASSE 11.

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás. vese- és hólyagbajoknál, kösvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. — Természetes vasmentes savanyúvíz. Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Sainy-Lipóci Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

PALMA valódi KAUCSUK-CIPÓSAROK DOBOZA. MINŐSÉGE: ARANY

AZ ÖSSZES GÉPEK ÉS FORMÁK CEMENTÁRUK ELŐÁLLÍTÁSÁRA. cementfalazótölg-lyártó gépek, cementfő-cserép-gyártó gépek, betonürtő-gyártó gépek, — Formák csajornázási, vízvezeték- és alagsóvegek, betonölepek, lépcső-fokok, határkövek stb. gyártására. — Kő-zúzó, hengerművek, betonkeverők, padlólap-sajtók. Dr. GASPARY & Comp. GÉPGYÁRA MARKRANSTADT Leipsig mellett. Kérjük gyárunkat meglátogatni. 228. számú brosúra ingyen.

Wiktorin VEZETÉK NÉLKÜLI LÁMPA. Nincs vezeték! Nincs kanócza! Bárhol vihető! Semmi körülmények között fel nem robbanhat! — Tartóssága örökös, a legmesszebbmenő jótállás mellett! 100 gyertyafény erősségű világítása óránkint átlag 4 fill.-be kerül. Kívánatra árjegyzékét ingyen és bérmentve küld: Wiktorin és Társa Budapest, VIII. ker., Baross-utca 1. szám.

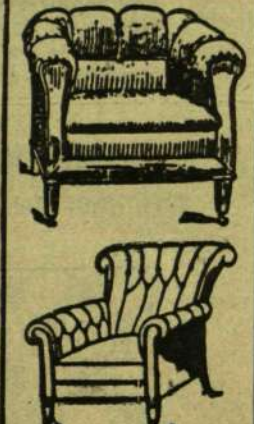
Kufeké. A külföld és belföld legkiválóbb szaktekin-télye mint legjobb táplálékot ajánlják a Kufeké-t hányáskeelés-nél, béhurutnál és hasmenésnél. :: ::

Szőke haj. megősi étedik a nagyméretű zsírképződéstől, a por lenakódástól és a piszoktól. Milyen könnyen elejét veheti ennek a ki a kedvelt és milliószor kipróbált Kamilla-sampunt a fekete fejjel. tojás-sampunnal a fekete fejjel. betenként kétszer rendszeresen használja. A haj megszabadul a tisztát lánagoktól s a szép, természetes szín ismét érvényre jut. Az a siker, a melyet a mindenütt ismert és kedvelt Kamilla- és tojás-sampunnak a fekete fejjel napról-napra terjed, abból is megállapítható, hogy egész sor kétes értékű utánzatot hoztak forgalomba, a mi miatt vásárlásnál különös gondossággal kell ügyelni a melekelt védőjegyre. Kamilla- és tojás-sampunnak a fekete fejjel cnyhe, teljesen ártalmatlan készítmény, míg a vizáglatok szerint az utánzatok nyakran ártalmas anyagokat tartalmaznak és így a haj racionális gondozása helyett kihalást idézik elő. Sampun a fekete fejjel eredeti csomagocskában 30 fillérről kapható minden gyógyszerárakban, drogeriában, i latszer- és szappanüzletben és fodrászoknál is. A hol nincs meg az eredeti preparátum, vagy hi-nyitványt kínálnak helyette, ott forduljanak a főraktárhoz: Faiszl Ferenc, Budapest, VI., Mozsár-utca 12. a honnan közölni fogják a legközelebbi elárutó címét vagy 240 kor. előzetes beküldés ellenében bérmentesen küldenek 8 csomagocskát. Utá-étellel való küldésért 35 fillérről több. Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 37.

Az ország legelőnyösebb
Sárga János
Készpénz és angol rendsz. részletfizetésre is.
Vidékre választékot küld! Árjegyzék ingyen.

Legdívatosabb karperec órával.
14 karátos arany 90 K.
14 " " bürsijjal 28 "
Ezüst bürsijjal 16 "
Acél " " " 14 "

Angol bőrbutoripar
Bőrbutor szakműhelyek
KENDI ANTAL
Budapest, IV. ker. Semmelweis-u. 7. sz.

Angol bőrbutor, Ebédőszékek, irodai karosszék, szakszerű gyártása. Külön osztály használt bőrbutor modernizálására, felújítására és festésére. Székáttalaktások.

Nagy választék bel- és külföldi papirkárpitokból
Minius Jakob
tapéta raktáraiban
Budapest, Fákoczi-ut 6.
a Bazár-udvarban.

Az önműködő
FROMMER-PISZTOLY
a szakértők zsebpisztolya!
Kilenczlövetű.
7.65 mm. kaliberű.

Az egyedül pisztoly a világpiacra, amelynek eddig lővése közben épp olyan erősen és megbízhatóan van elzárva, mint a legjobb katonapisztoly, tehát a lövésnek a legnagyobb biztonságot és a legkínzóbb lövés eredményt nyújtja és a mellett kényelmesen szabadon hordható. Már szoros biztosítója van legelőnyösebb kivételben. Félkezelt kényelmesen felhúzható és bármikor leereszthető rakása.

Minden részében teljesen kicserélhető. Gépmunkával készíti a **Fegyver- és Gépgyár R.-T.** Budapesten.

Kapható a bel- és külföld minden jobb fegyverkereskedésében. Különféle nyelvi leírás díjmentesen rendelkezésre áll.

ALAPITVA 1865.
HECKENAST
GUSZTÁV
ZONGORATERMEI
Bpest, csakis Gizella-tér 2.
Telefon.
IBACH-ZONGORÁK
egyedüli képviselője.

IBACH-zongorát játszanak és ajánlanak:
Backhaus, Dohányi, Pugno, Alice Ripper, Seuer, Stefanyay stb.

Kizárólag elsőrangú készítményű
Vadászfegyverek, REVOLVEREK Flóbertek
kényelmes havi részletfizetésre kaphatók
ELEK és TÁRSA R.-T.
BUDAPEST.
Irodák: V., BÁLVÁNY-UTCA 18.
Üzlet: VI., ANDRÁSSY-UT 1. SZ.
Szíveskedjék fegyver-árjegyzékünket kérni!

HIRSCH és FRANK
Budapest-Salgótarjánai Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársulat
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 127. SZÁM.
Külön osztály
téglagyári gépek.
GYART: falitégla és oszlopszájtókat, téglagyártó és agyagmunkáló gépeket legújabb és legjobban bevált szerkezetekben. :: ::
Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes téglagyári telepek létesítését.
Tervek és költségvetések díjtalanul.
ELSORANGU
REFERENCIÁK.

Rendkívüli elmés szerkezet
Remek kivitel
Rögtöni és pontos szabályozás a
Riessner-Kályhák
kimagasló ismertető jelei.
Raktár és egyedüli elárúgóság
Ringeisen cegnél Budapest hold utca 24.
festvérek

Kizárólag elsőrangú készítmények.
Férfi-fehérművek
kényelmes havi lefizetésre.
Szíveskedjék képes fehérnemű árjegyzékét kérni.
Elek és Társa R.-T.
Budapest, Irodák: V., Bálvány-utca 18. sz.
Üzlet: VI., Andrassy-ut 1. szám.
Kívánatra a portóköltég viselése ellenében megtekintésre is szállítunk.

Országos **Hangjegykölcsönző** Intézet
(Rózsavölgyi és Társa-féle)
Tessék látogatást kérni most Budapest, IV., Sütő-utca 6/V. félem.
Kívánatra házhoz is szállítja a zeneműveket!!
Kölcsönöz vidékre is.

ANYÁK FIGYELMÉBE!!
Gyermekek ellomert, legkiválóbb tápszere a
Phosphatine Falières.
Igen kellemes ízű, könnyen emészthető, a fogzást meglényyíti és biztosítja a csontrendszer fejlődését.

Egy nagy dohoz (elegető 3 hétre) ára 3 kor. 80 fill.
Fő-raktár: **Zoltán Béla** gyógyszer-tára
Bpest, V., Szabadság-tér (Nagy Korona-u. sarok.)

A KRIEGER-féle
"AKÁCIA-KRÉM"
2-3 nap alatt minden arcot fehérő simává a fűdő vaszool. Kiváló it szeplőt, majfoltot, mittezeret, pattanást, rancokat stb. Ára 2 kor.
A KRIEGER-féle
"AKÁCIA-SZAPPAN"
kellemes illatu, tartós és ádító hatásu. Ára 1 kor
A KRIEGER-féle
"AKÁCIA-PUDER"
mozgó, a nap és szel befolyása ellen. Ára 1 kor. **KRIEGER** gyógyszer-tárban, Budapest Kálvin-tér.

MIG eddig a régi börtettség, a legkiválóbb súlyos ideg-bajok, a sápkór, a női arcot elékeltető pattanások s a női nemű szervek folyással kombinált hurutos megbetegedéseinek, kezelésé-ndi eszköz értéki idegen vizekre voltak utalva addig újabban a könnyebben emészthető s manapság már, minthogy legelőkelőbb orvosi tekintélyeink felkarolják s a fogyasztók egész serege dicsőri hatásait, hazánkban csaknem kizárólagos keresetnek örvend. — Egy postaláda 7 palack) paradí arzen vastartalmu gyógyvizet Magyarország, összes postállomásaira 6 K 50 f.-ért bérn. szállít a főraktár
ÉDESKUTY L. cs. és kir. udv. szál-110 BUDAPESTEN.
Kapható minden gyógyszerben és megítható fűszerkereskedésben.

MAGYAR ÁGYTOLLAK
kész ágyak!
1 kg. szürke fészott ágytoll 230 K. jobb 350, fűszürke jó 450, szép 550. finom fehér 650, jobb 750, hófehér 850, hófehér finom 950 K. **"Tiszta gyöngy"** saját különlegességünk. legkiválóbb ágytoll 1050 és 1150 K. **Fehér hófehér**, minőség szerint 9 — 10 — 11 — 12 — 1350, 1450 K. kg.-ként. — **Késsz agyana** 1 párná 80x58 cm. finom ágytollban, jól meglöltve 502, 607, 757 K. 1 dunyha 100x116 cm. 1020, 1195, 1445 K. Két személyes dunyha 200x140 cm. 1270, 1463, 1738 K. Készlet teltség szerinti méretekben és minőségben. Nagy raktár: kész ágylépedők, paplanlepedők, kész párnahabok és hímzett női ingekben, valamint a világhírű **szeppességi vászon** és asztalneműkben. **Paplan és matracsgyár.** Széküldés utánvétel, 15 koronától feljebb bérmentve. Meg nem felelő kicserélünk, vagy a pénzt visszadjuk. — Kérje nagy képes **Árjegyzék**ünket ingyen és bérmentve.
Magyar Kereskedelmi Vállalat, Miskolczi 90. szám.

Rozsnyay vasas china bora
igen hatásos vérszegénység, sápkór, neurasthenia eseteiben. Egy 1/2 literes üveg ára 3.50 korona.
A Rozsnyay-féle vasas china bor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyszerboroknak. A külföldi készítményeket felülmúlja. Vérszegényeknek különösen ajánlható. Kapható minden gyógyszer-tárban és a készítőnél:
Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Aradon, Szabadság-tér.

Kocsiarucsarnok
Budapest, IX., Köztelek-utca 4.
A monarchia legnagyobb kocsiraktára. Árjegyzék ingyen.

Intézeti fehérneműket
(leánykák és fiúk részére) előírás szerinti kivitelben, "rendeletesszerűen" elkészítve szállít a **Magyar Kereskedelmi Vállalat, Miskolczi 88.**
■ Árjegyzék ingyen és bérmentve!
■ Külön széküldési osztály: szeppességi vászon, asztalnemű, ágytoll és ágyműk részére.
■ Paplan- és matracsgyártás.
Országos háziipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros.
Os. és kir. fonsógo József főh. udv. szál.
Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.
Központi víz-, lég- és gőzfűtés, légszusz és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízterelői emelőgépek stb. — Tervek, költségvetések, jüvedelmi előírányzatok gyorsan készítettnek.

"Altvater" Gessler Budapest

Központi fűtések
alacsony nyomású gőz- és melegvízfűtések. Szellőző berendezések. Központi melegvízkészítő telepek. Szárítótelepek mindenféle ipari célokra. :: ::
Eredeti MEIDINGER - kályhák
Meidinger töltő-, szellőztető és szabályozó kályhák és kaloriferek.
FOLYTONÉGŐ (DAUER-BRAND) KÁLYHÁK
Legelőcsőbb fűtés. A hideg beálltával (egyszeri befűtés mellett egész télen át ég és a szobákban egyenletes és kellemes a meleg). ::
Eisler és Vértes
Meidinger-kályhák gyára és központi fűtések berendezési vállalata. Budapest, VI., Andrassy-ut 41.

Hirdetmény. Ezennel közhírré tételük, hogy a Magyar Kir. Szabadalmazott Osztályorsjáték (XXX. sorsjáték) 6. osztályának húzásai f. évi szeptember hó 25-30i október hó 23-ig tartanak meg, még pedig a következő napokon: **szeptember: 25, 26, 27, 28, 30, október: 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 14, 15, 17, 18, 23-an.**
A húzások a négy első napon 1/2 9 órakor, a többi napokon 9 órakor kezdődnek és a magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a M. Kir. Szab. Osztályorsjáték húzási termében. A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játékterv szerint, minden igény különböni elvesztésének terhe alatt 1912. évi szeptember hó 18-ig eszközöndő.
Budapest, 1912. évi szeptember hó 12-én. **Magyar Királyi Szabadalmazott Osztályorsjáték Igazgatósága. Tolnay.**

TUDJA

azt manapság mindenki, hogy a legrégebbi időtől származó viszketegségű bőrbajok és izzadás ellen csak az: «Erényi Ichthyol Salycil» bizonyult teljesen megbízhatónak. Ki tudja,

HOGY

hány viszketegséges ember használná szívesen az «Erényi Ichthyol Salycil»-t, ha birtokában lenne ennek a hirdetésnek;

NINCS

olyan lény a világon, aki megtűri arczon, kézen, vagy a test bármely részén a bőrbántalmat. Igaz, hogy akadtak ezelőtt

KÖZTÜNK

egyesek, akik lábizzadásban, kézizzadásban, hónaljizzadásban szenvedtek és mit sem tettek ellene. Ma

MÁR

vége ennek az időnek. Mert a valódi «Erényi Ichthyol Salycil» néhány nap alatt tökéletesen megszabadítja az embereket a fent leírt kellemlen bőrbántalmaktól;

SEMMI

sem bántja az emberiséget annyira, mint a viszketegség, bőrbántalom, kipállott testrés, hónaljizzadás, lábizzadás és az ezekhez hasonló bőrhíák. Éppen ezért rendeljen egy nagy doboz eredeti: Erényi Ichthyol Salycil-t. Ara 3 K. Főraktár: Diana-gyógysz., Bpest, Károly-körút 5.

– Ön puderozza magát?

– Igen!

50

fillérért árusítják a híres

DIANA PUDERT,

azóta minden nap szívesen használok pudert, mert a

DIANA

puder: a legkellemesebb illatú pudér
puder: a világ legfinomabb pudere
puder: a legártalmatlanabb pudér
puder: az arc-, kéz- és hónaljizzadást megszünteti
puder: a szeplők és pattanások láthatatlanok
puder: az arcon gyönyörűen tapad
puder: az egész arcot előkelően máltá teszi
puder: mint finom hintőport, az egész világon használják

Postán a legkisebb megrendelés 6 doboz Diana-puder 3° kor. ért utánvétellel.

Magyarországi főraktáros:

Erényi Béla

gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

Ugyanígy megrendelhető:

Diana-krém, Diana-szappan, kézapoló és szépítőszert

50 fillérért

KINEK

van igazja? Annak-e, aki 44 fillérért vesz egy valódi Diana-sósorszeszt, vagy ki ugyan-ezen összegért vesz egy Diana-sósorszesz utánzatot.

VAN-

nak emberek, akik évek óta a valódi Diana-sósorszeszt mint étvágygerjesztőt cukorra cseppentve mint elsőrendű házi-szert használják. Ezeknek

IGAZA?

illetőleg igazuk van, mert azt mondják, hogy: a mi biztos — az biztos! E mellett még mint legjobb maszirozószer használhatják hülési fájdalmaknál.

DE MOND-

ják azt is, hogy a leghevesebb fogfájást is megszünteti.

EGÉSZ

kötet köszönőlevél igazolja, hogy munkás emberek, irodai alkalmazottak, szellemileg megterheltek egyének, ugy napközben, mint lefekvés előtt masziroztatják Diana-sósorszeszsel fáradt tagjaikat. Kicsi, nagy férfi, nő,

PÁRTATLANUL

szegény és gazdag egyaránt felsóhajt: Diana-sósorszesz első segítség a házban.

44 filléres üvegekben az egész országban mindenütt kapható.

Vigyázzon jól a hamisítványokra.

38. SZ. 1912. (59. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, SZEPTEMBER 22.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

A BÉCSI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSRÓL. — Az oltári szentséget víró kocsai, melyben Van Bossum bíboros, pápai legátus és a bécsi érsek ültek.